

Upravništvo: Ljubljana, Puccinjeva
ulica 5 — Telefon št. 31-22, 31-23,
31-24

Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccin-
jeva ulica 5 — Telefon 31-25, 31-26

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42

IZKLUČNO ZASTOPSTVO za ogla-
se iz Kr. Italije in inozemstva ima

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

JUTRO

PONEDELJSKA IZDAJA

Uredništvo:
Ljubljana, Puccinjeva ul. 5. Telefon
št. 31-22, 31-23, 31-24, 31-25, 31-26
Ponedeljska izdaja „Jutra“ izhaja
vsak ponedeljek zjutraj — Naroča-
se posebej in velja mesečno L 3.—
Za inozemstvo L 3.80
Rokopisi se ne vračajo — Oglasi po
tarifu

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

Ducejeve besede letalcem

Italijansko letalstvo je po zaslugi fašizma razmahnilo svoja krila ter zaslužno in zgledno sodeluje v borbi za končno zmago — Počastitev spomina junakov neba

Rim, 29. marca. s. O priliki velike letalske svečanosti ob 19. obletnici ustanovitve fašističnega letalstva je imel včeraj Duce nadvse pomemben govor. Duce je ob 10. prispel na trg Bocca della verità, kjer so bili razvrščeni bataljoni gojenecv fašističnega letalskega zavoda Forlaja in rimske letalske šole. Sprejeli so ga s predpisanimi častmi in množica ljudi, ki je pričakovala svečanosti, s silnimi ovacijami. Z Ducejem je prispel tudi kvadrumvir maršal de Bono, dalje Tajnik Stranke, državni podtajnik pri letalskem ministrstvu in tudi oba državna podtajnika pri ministrstvu vojske in mornarice. Duce je stopal mimo članov družin padlih junakov, ki so bili odlikovani s kako svetinjo in se povzpeli na častno tribuno. Takoj se je obrnil k oddelkom fašističnih letalcev in ljudstvu ter pričel govoriti. Med njegovim govorom sta krožili nizko nad trome dve skupini letal tipa „Meccchi 202“. Silne ovacije, s katerimi so bile sprejete Mussolinijeve besede, so bile še posebej poudarjene ob množičnem brenjenju letalskih motorjev in nazadnje zaključene z vojaškimi častmi, ki so jih Duceju izkazovali vojaški in fašistični mladinski oddelki.

Ducejev govor

Duce je imel naslednji govor:
Častniki, akademski gojenci, podoficerji, letalci! 49 spominskih zlatih svetinj za vojske zasluže in 6 zlatih svetinj še živim letalcem predstavljajo nov venec slave za krila domovine in dokazujejo ter potrdjujejo nepremagljivi bojni duh naše rase. Ob današnji 19. obletnici letalskega orožja je prav da se spominimo časov, ki so se bližili, na feprav izsledila že odločeni in skoraj nezaznani. Ne zaradi onih, ki nimajo spomina, in niti zaradi preostankov skupine bastardov, ki niso sposobni občutiti veličine tega trenutka, edinstvenega v človeški zgodovini, marveč zaradi mladih, celo zaradi najmlajših. Enkrat za vselej neizpodbitna resnica je: to je revolucija. Črni srce postala vlada in režim ni bilo sledu a letalstvu, ki je v evropski vojni nanisalo preko kroških dolin in alpskih vrhov od Dunaja do Kotorja neverjavne strani čunastva in je našlo v Francescu Baracchi, neomadeževanem in neustrašnem kakor Bardi, svetlega letalskega viteza. V letih 1919, 1920, 1921 in 1922 je rasel na zapuščenih letalskih ost. v hangarjih je bilo nekaj ostankov nekdanjih letal. Piloti so žalostnega srca gledali na tako nesmiselno kriminalno razdeljevanje.

Toda je bil izdan poziv in nanj so se odzvali prvi prav oni, ki so trdno verjeli baš v času splošne skepe. Napela so se do skrajnosti vse sile in kmalu potem so se po izključni zaslugi fašizma dvignila italijanska krila in v zletela preko Sredozemskega morja se pogajala do Črnega morja. In se malo čez dve leti so velike skupine letal pod vodstvom Fahe poletale čez Atlantski ocean ob obdobju vsega sveta.

Nastopil je čas odločitve, dogodek, ki je moral preizkusiti značaj narodov in jih porazvrstiti po stonjah njihove vrednosti in njih hierarhije. dožodek, kakršnemu nikoli ni nadomestila. Nastala je vojna. Vojna za ponovno osvojitve Libije, za zavojevanje imperija, vojna za osvoboditev Španije od boljševiške nevarnosti, vojna sedaj proti sramotni koaliciji demokracije in boljševizma, vojna za dokončno osvoboditev Italije in za to, da se strejo verige, s katerimi je bila vklejana na svojem lastnem morju. (Množica je pričela navdušeno vzklikati: »Živio Duce!«)

In v vsaki izmed teh vojn se je italijansko letalstvo izkazalo do skrajnih človeških meja v tveganjih podvigih v najvišjem žrtvovanju. Mladost, navdušenje, smelost, to so vrline volakov, ki branijo neba domovine in prispevajo k zmagi. Silen kakor brenenje motorjev naj bo opomin, ki ga izbežajo z drugega sveta tisoči in tisoči padlih tovarišev. Se zmerom so in vedno bodo prisotni in nevidni vodili v višini eskadril, ki so jim pripadali. Ti radi tovariši žive in bodo stoletja živeli v lebnosti v veličini in hvaležnem srcu italijanskega naroda.

Živo vzklikanje: »Duce! Duce!«

Pozdravitev odlikovanih

Ko se je poleglo navdušenje in so vsi oddelki v goržini izkazali Duceju vojaške časti, je Duce pričel deliti odlikovanja. Letalski general je čital ob mikrofoni utemeljitve posameznih odlikovanj. Pri je stopil na častno tribuno Pavel Balbo, sin kvadrumvira, ki je 28. junija preteklega leta zaključil svoje junško življenje z veliko žrtvijo v slavo svojega rodu. Duce je prišel na prva mesta Balbo zlatu svetinjo za vojaške zaslugе, s katero je bil odlikovan njegov pokojni oče. Ganičen je Duce mladencu obil. Ta trenutek se nenadno razvil v stromečje, se odzvali bobni, da bi tako poudarili vojni značaj svečanega trenutka.

Pred Duceja je nato stopila vdova polkovnika Grandiacquaeta, ki je bil smrtno zadel ko se je udeležil letalskega spopada, v katerem je bilo sestreljenih 3 sovražnih letal, pa čeprav so bila nasprotna letala v premoči. Tudi ona je prejela spominsko zlato svetinjo za svojega pokojnega soproga.

Enaka odlikovanja so prejeli vdova atlantskega letalca majorja Nicoletti in vdova kapetana Bruna Mussolinija. Ko je ta prejela odlikovanje se je spet oglašala množica ljudi s silnimi ovacijami in vzklikanjem. Letalski general je v utemeljitvi odlikovanja poudaril da je bil pokojni Bruno Mussolini letalec v treh vojnah da je preletel puščave in oceane in da je hotel priboriti vojnim krilom domovine novo slavo, na je pri tem žrtvoval svoje življenje. Z družinim moškom je množica poslušala te besede Duce se je približal svoji snahi, ki je imela na rokah malo hčerko, ter ji je prišel na prsa znamenje Brunove slave. Nato jo je poslušal le trenutke. Na obeh obrazih se je odražal ponosni spomin rimljanskega ponosa, ki razsvetli lice vsakogar ob takem proslavljanju junakov.

Nato je stopil na tribuno oče majorja Magaldia, ki je tvegal do zadnje ure sleherni podvig za njim vdova kapetana Scabellotta in komandno še vsi ostali člani družin slavnih padlih letalcev, ki so bili odlikovani z zlato svetinjo v spomin na svoje junaštvo. Oboroženi oddelki so potem zapeli rimsko himno in ljudstvo je znova vzklikalo nadlim junakom, Duceju in letalskim silam.

Zahvala vlagateljev in nameščencev Duceju

Rim, 29. marca. s. V zvezi z zborovanjem vodilnih funkcionarjev zavoda italijanskega ljudskega posojilnice, na katerem je imel Duce pred tremi dnevi znani, nadvse pomembni govor, je Duce včeraj prejel naslednje brožavke:

Kreditne posojilnice in zavarovalnice, ki se zavedajo svoje plemenite misije, ki jo opravljajo na ta način, da zbirajo prihranke italijanskega delovnega ljudstva, so z navdušeno zvestobo in skrajno disciplino sprejele Vaša visoka navodila, ki predstavljajo jamstvo za gospodarsko stabilnost, socialno pravičnost in zmagovito moč fašistične Italije. — Mario D'Avet.

V prepričanju, da tolačim mnenje kreditnih in zavarovalniških nameščencev, mi dovolite, da Vam izrazim navdušenje in globoko zadovoljstvo spriču nespremenjene in znova potrjene politike za obrambo valute, štednje in plač. Funkcionarji in nameščenci, ki jih zastopam, se v polni meri zavedajo svojih dolžnosti in se smatrajo za mobilizirane za sveto borbo ter jih navdaja trdno prepričanje, da bodo v Vašem imenu zmagale. — Predsednik konfederacije kreditnih in zavarovalniških nameščencev Ferrario.

Vojna industrija v službi domovine

Genova, 29. marca. s. Finančni minister, ki so ga spremljali prefekt in predstavniki najvišje provincialne ter mestne oblasti, je obiskal nekatere ligurske delavnice družbe Ansaldo, pri čemer ga je spremljal tudi predsednik in direktor družbe. Vojna so ministru opisali razvoj podjetja na podlagi programov, ki jih je izdala svetovna IRI v smislu Ducejevih smernic. Šest let po začetku sistemacije je prišel minister Thaon di Revel v decembru 1936 v Genovo, da potrdi te programe. Delavnice so popolnoma obnovljene, število delavstva se je potrojilo, tehnična stran produkcije in profesionalni pouk sta se razvila, erako tudi organizacija delavnice in študijskih organov, pri čemer so istočasno ustvarili kompleks res velikopoteznih socialnih del. Vojna proizvodnja se razvija z dosti višjim ritmom, nego so ga določali prvotni programi in dobavljali našim oboroženim silam učinkovit vojni material, ki je preстал z uspehom vojne preizkušnje tako da se je ime Ansaldo še enkrat zvezovalo z instrumenti zmag. Minister je po pregledu izrazil svoje najbolj živo zadovoljstvo nad razvojem, ki ga je doseglo podjetje in je izrekel vodjem svojo najtoplejšo hvalo, vzpodbujajoč jih, naj nadaljujejo po doseženih potih in zagotavljajo jim v ta namen podporo kompetentnih oblasti glede na to, ker je Ansaldo s svojimi vsakovrstnimi delavnicami in sevalni in južni Italiji činitelj odločilnega pomena za razvoj zmagovite vojne. Posebno pohvalo je minister izrekel delavstvu, ki je z vedno disciplinirano z delavnostjo in res hvalevredno sposobnostjo privrnilo, da so se dosegli tako bogati uspehi.

Povratak generala Cavallera iz Budimpešte

Budimpešta, 29. marca. s. General grof Cavallero se je včeraj v družbi načelnika madžarskega generalnega štaba generala Szombathelyja mudil v Szehesfeharvaru, kjer je predelal vojašnice in prisostvoval tudi taktičnim vajam. Proti večeru se je vrnil v Budimpešto in se je udeležil svečanega večerje, ki jo je niemu na čast priredil italijanski poslanik Anfuso. Nato je krenil na postajo. Pregledal je častno četo pozdravil madžarskega vojnega ministra, načelnika madžarskega generalnega štaba italijanskega poslanca in druge funkcionarje ter se s posebnim vlakom odpeljal nazaj v Italijo.

Zatem so bili odlikovani še živeči letalski junaki. Prvi je bil odlikovan polkovnik pilot Mario de Bernardi. Duce ga je objel in pohvalil. Nato so sledili kapetan Bonzi, poročnik Perolli, poročnik Rigatti, narednik Poli in letalec Trevioni. Ta čas je sonce prodrla oblaka. Bataljoni letalcev so intonirali »Giovinezza«. Duce je postajal nesem stonil nato s tribune in obšel razvrščene oddelke. Množice so medtem neprestano navdušeno vzklikale.

Ko je zaključil obhod so se oddelki letalcev premaknili. Na nebu je zabrnela eskadrila bombnikov z velikim akcijskim radijem. Rila je eskadrila, ki bi jo bil moral voditi Bruno Mussolini in ki se po njem tudi imenuje. Z rimskim korakom so pričeli oddelki letalcev stonati po cesti proti morju. Najprej so nastopili najmlajši gojenci letalskega zavoda nato gojenci letalske akademije in oddelki GILA ter čete vojakov. Od časa do časa je Duce izrazil svoje zadovoljstvo spriču pomočnega nastopa oboroženih oddelkov, množica pa jim je nerestano vzklikala.

S tem se je velika svečanost zaključila. Ko je Duce odhajal, so pred njim povešali prapore. Množica na ga je pospremila s ponovnimi dolгими ovacijami.

Ponosni opomin, ki ste ga, Duce naš, izrekli v obrambo prihrankov, sadov vztrajnega dela in davnih vrlin našega rodu, je navdalo z zadovoljstvom uprave italijanskih hranilnic, ki smatrajo za čast, da Vam v imenu močnega falange vlagateljev ponovno izrečejo svojo najglobljo zahvalo za Vašo nerestano budno skrb in zaščito italijanskih prihrankov in denarja. Nikoli omanjano zaupanje vlagateljev potrjuje jasno neomajno prepričanje, da bo zmagala dosežena. — Predsednik nacionalne fašistične federacije hranilnic Giuseppe de Capitani Arzabo.

Vedoč, da ste me Vi pozvali k dolgoletnemu vodstvu kreditne konfederacije in zveze za bančno tehniko, Vam izrazam globoko gnanje vsi hvaležnost, ki izhaja iz mojih izkušenj, za Vaše trdne in točne izjave v prilog štednje, torej vsega narodnega gospodarstva, ki ga lahko reši le nepopustljiva obramba valute pred inflacijsko pronastjo, in v obrambo delovnih in varčnih Italijanov, ki dajejo z neomajno zvestobo domovini sredstva za zmago ter prinarjajo nujne rezerve za bodočo ekspanzijo. Zmagati! — Senator Bianchini.

Smrtna nesreča dveh indijskih voditeljev

Tokio, 29. marca. s. Pri letalski nesreči 24. t. m. nad zalivom Izo sta izgubila življenje predsednik indijskega narodnega sveta Swami Satyananda Puri in predsenik zveze za indijsko neodvisnost Pritan Singh. Swami, ki je štel 40 let, se je udeleževal gibanja za indijsko neodvisnost in so ga Angleži v njegovem 19. letu zaprli v Kalkuti. Leta 1931. je zbežal v Tajsko, nastanil se je v Bangkoku in je zaslovel kot indolog ter pisatelj. Ob začetku vojne je ustanovil narodni indijski svet, ki mu je namen osvoboditev Indije. Pritan Singh je štel 32 let in se je udeležil upornega gibanja v Pujambu, nakar so ga britske oblasti obsodile na poldrugo leto ječe. Leta 1932. je došel v Tajsko in je ustanovil zvezo za indijsko neodvisnost, ki se je zelo razširila. Imel je tudi velike zaslugе za ustanovitev svobodne indijske vojske.

Boljševiški teror v Iranu

Adana, 29. marca. s. Poročajo iz Teherana, da je iranska prestolnica že 13 dni popolnoma v sovjetskih rokah. Boljševiki so započeli s hlišnimi preiskavami in deportacijami pravi teroristični režim, pred katerim so britske oblasti popolnoma brez moči. Teheransko prebivalstvo reagira na ta nasilja z demonstracijami in manifestacijami v prilog toj ter povzroča tako hude spopade, med katerimi je bilo že več mrtvih in ranjenih.

Crippsova misija

Rim, 29. marca. s. Angleški odposlanec Cripps nadaljuje svojo težko misijo v Indiji. Sestal se je z Gandhijem in Pandit Nehrujem ter je izjavil, da se bo z njima danes ponovno razgovarjal. Dodal je še, da se bo sestel osebnost tudi z indijskimi komunističnimi voditelji, čeprav je komunistična stranka v Indiji prepovedana. Izjavil je, da je srečen, ker se bo sestel tudi z zastopniki indijske mladine. Kolikor je bilo mogoče izvesti, bo Cripps jutri podal izjave o svojih razgovorih in o vsebini dokumentov, ki jih ima pri sebi. Te izjave bodo prenašale radijske postaje.

Mostarski škof umrl

Zagreb, 29. marca. s. V Mostarju je umrl škof Mišić.

Grandi successi alle coste americane

Il tonneggaggio affondato salito a complessive 114.000 tonnellate — Notevoli distruzioni a Tobruk

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 29 marzo il seguente bollettino di guerra n. 666:

Mezzi blindati nemici in esplorazione a sud-est di Mechili sono stati messi in fuga dal preciso tiro delle nostre artiglierie.

Formazioni di nostri velivoli hanno bombardato la piazza e il porto di Tobruk con notevoli effetti distruttivi, mitragliando autocolonne in marcia e in sosta e attendamenti, causando gravi danni, abbattuto in duelli aerei quattro apparecchi avversari. Un caccia non è ritornato alla base.

In prossimità delle coste degli Stati Uniti il sommergibile comandato dal capitano di corvetta Carlo Fecia di Cossato, ha affondato altre quattro navi mercantili per complessive 20.000 tonnellate, portando così a 32.000 il tonneggaggio totale, collato a poco nel corso della sua attuale crociera. Le due petroliere, di cui al bollettino 664, sono state affondate dal sommergibile al comando del capitano di corvetta Athos Fraternale operante in Atlantico. Il tonneggaggio complessivo affondato dalla fine di gennaio u. s. a tutt'oggi lungo le coste americane sale così a 114.000 tonnellate.

Veliki uspehi ob ameriški obali

Skupno je bilo potopjenih že 114.000 ton sovražnega ladjevja — Znatno razdejanje v Tobruku

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil danes naslednje 666. vojno poročilo:

Sovražne oklopne oddelke, ki so bili na izvidu južnovzhodno od Mekilija, je naše topništvo s točnim streljanjem poglavo v beg.

Skupine naših letal so bombardirale trdnjavo in luko v Tobruku ter so povzročile znatno razdejanje. S strojnimi in obsestreljivimi avtomobilskimi kolone na pohodu in na odmoru ter šotirščice. Povzročile so hudo škodo. V letalskih spopadih so sestrelile 4 sovražna letala. Eno lovsko letalo se ni vrnilo na svoje oporišče.

V bližini obale Zedinjenih držav je podmornica pod poveljstvom korvetnega kapetana Carla Fecia di Cossato potopila nadaljnje 4 tovrstne ladje s skupno 20.000 tonami. Na ta način se je povzpela vsota tonaze, ki jo je podmornica potopila pri svoji sedanjih operacijah, na 32.000 ton. Obe petrolejski ladji, ki ju omenja 664. poročilo, je potopila podmornica pod poveljstvom korvetnega kapetana Athosa Fraternale, ki operira na Atlantskem oceanu. Tonaža vsega ladjevja, ki je bilo potopljeno od konca januarja t. l. do danes vzdolž ameriške obale, se je tako dvignila na 114.000 ton.

Ponovni siloviti napadi na Malto

Z operacijskega področja, 29. marca. s. Nemške letalske sile, ki v popolnem sodelovanju z italijanskimi operirajo v Sredozemlju in napadajo letalska oporišča na otoku Malto, so v petek in v noči na soboto ponovno v množicah napadle La Valletto, zaliv Marso Scirocco ter letališča v Halfaru, Gubiji, Mikabi ter postojanke topništva na otoku Manoelu. Pri napadih je sodelovalo več sto bombnikov, strmoglavcev in bojnih letal. Odvrgli so na sovražne naprave na stotine ton srednjih in velikih bomb. Mnogo tovrstnih in prevoznih ladij je bilo hudo poškodovanih. Nekaj se jih je nedvomno potopilo, druge so se vnele. Bombe srednjega in težkega kalibra so zadele tudi sovražno križarko. Silna eksplozija je nastala na otoku Manoelu, kjer je bilo zadetih več baterij. Nešto manjših bomb je bilo odvrženih na skladišča in pomole v valetski luki. Velike eksplozije so nastale zapadno od Vallette. Lahko se smatra, da so bili to najhujši letalski napadi na Malto v zadnjem času. Nemške letalske sile, ki so se pri napadih izmenjevale z italijanskimi, so razdelele vse glavne postojanke na otoku in onemogočile sovražniku skoraj sleherni akcijo. Letalski napadi na Malto so postali že tako pogosti, da so viražnik ne utegne spraviti v red delo v luki, ne oskrbe posameznih točk in utrdb na otoku.

Uspešna obramba na vzhodu

Ob Severnem rtu razbit sovražni konvoj — Razdejanje v novorosijski luki — Letalski uspehi na zapadu

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 29. marca. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje vojno poročilo:

Na polotoku Kerču so nemška bojna letala razpršila zbirajoče se sovražne oklopne sile. Pri letalskih napadih na pristanišče Novorosijska so bombe zadele dve tovrstni ladji kakor tudi železniške naprave.

V Doneckih kotlinah so nemške in rumunske čete na posameznih točkah odbile močne sovražne napade. Tudi na raznih odsekih ostalega vzhodnega bojišča je sovražnik nadaljeval svoje brezuspešne napade. V srditih obrambnih bojih so bile sovražniku prizadejane ponovno krvave izgube. Na področju okrog Severnega rta so letalske sile s bombami poškodovale sovražni rušilec in 4 tovrstne ladje, ki so plule v močno zaščitenem konvoju. Murmansk loka je bila bombardirana podnevi in ponoči.

V severni Afriki izvidniško delovanje na obeh straneh. Letalske sile so uspešno napadle tobruško trdnjavo in luko, kakor tudi angleške avtomobilske kolone in šotirska taborišča. Na Malto je bila bombardirana predvsem državna ladjedelnica v Valletti.

Na obali Rokavskega preliva so nemški lovci sestrelili 7 lovskih aparatov iz skupine sovražnih letal. Zapadno od Saint Nazaira so bojna letala podnevi v nizkih poletih napadla in potopila britanski brzi čoln.

Britanski bombniki so v pretekli noči napadli nekaj krajev ob severni obali Nemčije, predvsem mestu Lübeck. Bilo je nekaj žrtev med civilnim prebivalstvom. Nočni lovci, protiletalsko in mornariško topništvo so sestrelili 12 bombnikov.

Ponesrečen angleški poskus izkrcanja v saintnazaireški luki

Sovražni oddelki so bili uničeni, več ladij pa je bilo potopljenih

Berlin, 29. marca. s. O poskušenem izkrcanju angleških čet v Saint Nazaireu so se izvedele še naslednje zanimive podrobnosti:

28. marca se je kmalu po polnoči pojavilo več sovražnih letal v zaporednih valovih nad Saint Nazaireom. Odvrgla so nekaj bomb, ki pa niso napravile nikake škode. Očitno so imeli ti letalski napadi zgolj namen, odvrti pozornost obalne obrambe z morja. Medtem, ko je protiletalsko topništvo dejansko obstreljevalo angleška letala, so skušale lažje angleške pomorske sile prodrati v izliv Loire. Mornariško topništvo pa jih je pričelo nemudno obstreljevati. Dogodki so se razvijali z največjo brzino. Medtem ko so se motorji in napadalni čolni naglo približevali posameznim točkam obale, se je neki rušilec usmeril proti zapornici na reki. Mornariške baterije so morale zaradi tega streljati v razne smeri. Preden je rušilec dosegel zapornico, je bil zadet in je nastala na njem silna eksplozija. Po ostankih ladij je bilo mogoče spoznati, da je šlo za star ameriški rušilec, ki je bil med omili, ki so jih Zedinjene države svoj čas odstopile Veliki Britaniji v zameno za nekatere strateške točke, ki so jih Angleži na zapalnem kontinentu dali Američanom v zakup. Ladja je bila do vrha natovljena z eksplozivnimi sredstvi.

Na raznih točkah so medtem obalne baterije potopile več sovražnih torpedov, motornih in napadalnih čolnov, Z nekatere

rih sovražnih ladij se je sredi srdite borbe izkrcalo nekaj čet. Nemudno pa so specialni oddelki nemških oboroženih sil napadli te čete, jih obkolili, razpršili in poglani v beg. Ko so jim onemogočile umik, so nemške čete obkolile sovražne oddelke, ki so se v manjših skupinah porazbežali po hišah. Tudi te skupine so bile kmalu uničene. Kmalu je zavladal v St. Nazaireu in v okolici luke mir. Sovražni poskus se je do kraja izjalovil.

Pri zasledovanju maloštevilnih sovražnih skupin so nemške torpedovke prodrle preko izliva Loire in so ob zori naletele na skupino angleških rušilcev, ki je bila v veliki premoči. Nemške torpedovke so kljub temu napadle sovražne ladje in jih pričele obstreljevati s svojim topništvom. Pogonale so proti njim tudi nekaj torpedov. Sovražne ladje so se skušale zakriti z umetno meglo, vendar so jih nemške ladje dohitile in nekaj izmed njih zalele. Pet torpedov je izzvalo silne eksplozije. Preostale sovražne ladje so zbežale.

Sredi te borbe se je neka nemška torpedovka poglala za sovražnim motornim čolnom, ga dohitela in pričela obstreljevati, tako da se je moral sreda morja ustaviti. 25 ljudi je bilo ujetih. Na motornem čolnu so bili 3 Angleži tudi hudo ranjeni. Zaradi tega torpedovka motornega čolna ni potopila, marveč ga olvedla v luko. Nobenemu drugemu angleškemu motornemu čolnu ni uspelo umakniti se iz St. nazaireškega zaliva.

Tri fronte v Birmi

S pomočjo Kitajcev se skušajo Angleži ubraniti glavnemu japonskemu napadu

Tokio, 29. marca. s. Agencija Domej poroča, da je neka japonska podmornica v Indijskem oceanu potopila angleško petrolejsko ladjo »Spondilus« s 7308 tonami.

Bangkok, 29. marca. s. Dopisniki ameriških agencij v Mandalayu dajejo sledeč pregled o položaju v Birmi:

Pehota maršala Cangkajška drži najdaljšo fronto izmed birmanskih front, ki se začneja severno od Tunguja in se razteza na vzhodu do meje države Čang. Drugo fronto držijo angleške in kitajske sile na severu mesta Tunguja, ki krije cesto proti Mandalayu. Kitajci so svoje položaje močno utrdili, da bi zdržali pričakovani sunek. Menijo, da bodo Japonci poskusili zabit kljn v angleško-kitajsko fronto. Njih prednje straže so sedaj 20 km severno od Tunguja. Tretjo fronto držijo angleške čete in gre od 60 km južno od Promeja do Iravadija ter krije mesto Promej, od koder gre cesta proti petrolejskim poljem.

Tokio, 29. marca. s. Poročajo, da so japonske čete dovršile zasedbo Andamanskih otokov.

Predaja holandskih čet

Tokio, 29. marca. s. Agencija Domej poroča z Bornea, da so oddelki holandskih čet z 275 častniki, ki so se upirali v okolici Sammaringe, navzlic zapovedi osrednjih holandskih oblasti, naj se ne

udajo, sedaj končno položili orožje pred japonskimi oboroženimi silami.

Boji na Kitajskem

Tokio, 29. marca. s. Agencija Domej poroča s fronte v Santungu, da so japonske čete nadaljevale čiščenje ozemlja s stran čungkiških komunističnih sil in da so zložile obroč okrog 30.000 sovražnih vojakov na vzhodu Santunskega polotoka. S sodelovanjem izkranjen čet so Japonci zavzeli Ven Teng Jing, 4 km južno od Wei haiwela, medtem ko so druge sile srdito napadle Čingčung, kakšnih 100 km severno od Cingtaua.

Japonska in Vatikan

Tokio, 29. marca. s. List »Japan Times Advertiser« komentira sporazum za ustanovitve normalnih diplomatskih odnosov med Japonsko ter sveto stolico in poudarja, da je japonska odločitev pomembna, ker dokazuje zanimanje Japonske za odnose z Vatikanom. Opozarja nato, da je Japonska to željo izrazila že v preteklosti in da so samo slučajni razlogi preprečili njeno uresničitev. List poudarja pomen, ki ga ima katolicizem v vzhodni Aziji, zlasti na Filipinih, kjer je kakšnih 13 milijonov katolikov. Za Japonce obstoji tedaj potreba po tesnih odnosih s sveto stolico in sicer tudi zato, ker stremijo cilji vojne za Veliko Azijo za prosperom vseh rasnih skupin.

Pot Bolgarije je dokončno začrtana

Sofija, 29. marca. s. Danes ob zaključku rednega zasedanja skupščine je imel predsednik ministrskega sveta Filov govor, v katerem je izražal trdno prepričanje vseh poslancev v končno zmago sil osi ter njihovih zaveznikov. Pot, ki ji sledi Bolgarska, je dejal Filov, je dokončno začrtana. Naša usoda je nerazdružno zvezana z usodo naših velikih zaveznikov, uspeh in napredek naše dežele nista mogoča izven okvira te nove evropske skupnosti, ki se ustvarja danes s toliko žrtvami, zlasti na bojnih poljih. Bistveni pogoj za ustvaritev novega evropskega reda je uničenje boljševizma. Mi ostajamo brezbržni spritci boja, ki se bje za usodo Evrope, in sicer zato, ker smo prepričani, da zavisita svoboda in neodvisnost naše dežele popolnoma od uspeha te borbe. Zato sem prepričan, da bo bolgarsko ljudstvo pripravljeno, kakor je bilo vedno v preteklosti, do prinese vse napore in žrtve, da si ohrani svobodo in neodvisnost in da bo dalo v mejah svojih možnosti vsako podporo svojim zaveznikom. Predsednik Filov je opozoril nato na vse omejitve in žrtve, ki jih

prinaša bolgarsko ljudstvo za svoje narodne ideale in je poudaril, da zavezništvo dobivajo tozadevne dokaze, podčrtavajoč končno, da se brez njihove sile in prijateljske pomoči, zlasti brez pomoči plemenitega nemškega ljudstva, zedinjenost bolgarskega ljudstva ne bi mogla uresničiti. Danes smo v vojnem stanju, zato moramo biti vsi na svojem mestu in pripravljeni, da bomo branili z vsemi možnostmi in sredstvi našo deželo. Vrhovna dolžnost nam nalaga, da ohranimo v tem trenutku našo moralno, da uporabimo in mobiliziramo vse ustvarjalne sile naroda in da dvignemo predvsem do najvišje meje našo produkcijo, za kar nam daje naša bogata zemlja dovolj možnosti. Ob zaključku je Filov podčrtal vez, ki veže bolgarsko ljudstvo z osebo njegovega kralja, ki s svojo sposobnostjo in močrostjo vodi usodo bolgarskega ljudstva v slianejšo in srečnejšo bodočnost. Govor Filova so pogosto prekinili aplavzi, zlasti na mestih, ki so se tikala bolgarskih zaveznikov.

V znamenju oljne vejice

Ljubljana, 29. marca. Kako teče čas! Že je spet prišla v deželo cvetna nedelja, ki nam jo je tako priščno opeval pesnik Simon Gregorčič. Še nikoli ni oljna vejica, znamenje miru in sprave, poromala pri nas v tolikih rokah v cerkev, kakor letos. Dovo pisanih butaric v Ljubljano je letos izostal, zato so le nekateri drobni, pestri snopiči razveseljevali fantke in deklice, drugi pa so ponesli k blagoslovu oljko. Po stari navadi je marseško vtaknil drobno vejico v gumbično.

Kar se vremena tiče, se letošnja cvetna nedelja žal ni zablestela v zlatem ornatu. Za nami je teden skoraj samih lepih sončnih dni, toda v soboto je barometer padel, zavel je sever in čez noč se je nebo pooblačilo. Cvetna nedelja je bila siva, hladna, zavijal je neprijeten veter. Velike zaplate snega se belijo po pobočjih v neposredni bližini Ljubljane.

Seveda pa vreme ni moglo motiti razpoloženja, ki nas tako tople navdaja slierno cvetno nedeljo. Letos je to razpoloženje prav posebno poglobilo izvajanje Satterjeve kantate »Ojliki« v popoldanski oddaji ljubljanske radijske postaje.

Filmska prireditev

Nemške akademije

V soboto popoldne je priredil lektorat Nemške akademije v Ljubljani pod vodstvom g. dr. Drinjerja v kinu Matič na naslednjo predstavo poučnih filmov, ki izpopolnjujejo kulturno in informativno delo te Akademije. Predvajali so v začetku in ob koncu dva obsežna nemška zvočna tednika z aktualnimi foto-reportažami iz vseh delov sveta, predvsem o dogodkih na bojiščih Rusije, Libije in Atlantika. Poseben film s krasnim krajinskim in narodopisnim posnetki je seznanjal občinstvo z Ammergauom in Oberammergauom na Bavarskem. Zanimiv je bil nadalje film v italijanskem jeziku o nemški reži dirkalnih konjev in o njih dresuri za težavne sportne naloge. Kratek, a prav poučen film je pokazal, kako v Nemčiji izbirajo in vzgajajo sloveče bataljone svojih padalcev, ter je z nekoliko primeri izpričal njihovo odlično usposobljenost za najtežje naloge, ki jih prav padalcem nalaga sedanji sistem vojskovanja. Vsi filmi, delno izdelek znanega podjetja Tobis, so tehnično dovršeni in so zbuvali vso pozornost navzočega občinstva.

Pomlad na Dolenjskem

Novo mesto, 29. marca. Z nastopom koledarske pomladi je po prvih dveh še prav zimskih dnevih zavladala na Dolenjskem pomlad. Že četrta dan je v soboto obsevalo sonce od jutra do mraka Dolenjsko in zadnji ostanki snega so kopneli kar vidno. V četrtek opoldne smo zaboležili v Novem mestu na soncu kar 34,3 stop. C, kar je za ta čas izreden pojav. Razen na višjih severnih legah je včeraj še povsod skopnel in po njihah in po v nogradih so pričeli kmetovalci s posepešenim poljskim delom, da nadoknadijo škodo ki jo je povzročila dolga zima. Na cvetno nedeljo pa se je nebo tudi na Dolenjskem pooblačilo in se je ozračje shladilo. Lepi pomladanski dnevi so vplivali tudi na novomeški živiliški trg, ki je bil v petek dokaj dobro založen z vsemi živili. Na

Nogometaši pojdejo na počitnice

Po včerajšnjem XXII. kolu bo prvenstveno tekmovanje za skoraj mesec dni ustavljeno

Včerajšnje XXII. kolo v italijanskem nogometnem prvenstvu je bilo zadnje pred japonskim počitnicami, ki bodo trajale skoraj do konca aprila in jih bo markirala enajstotona hanka izkoristna za dovolj odmor in potratno izpolnitev v igalskih vrstah.

Toda včeraj je bilo na vrsti še nekaj odločitev, od katerih je glavna pozornost veljala onim, ki so kazale na možnost vrnitve Italije kot prvi od vseh gostoval v Bolgiji in prav malo bi mogli liti zanj, da se je res vrniti odločil z osemna torkami. Drugopostopna Venezia je bila tudi na gostovanju in se na vročini den v Genovi povrnila, tako da tudi ni govorilo, ali se je vrniti s celo kožo. Boma med treni, ki je imela to pot lažjo namigo, je bila Roma, ki je na svojem terenu spjelata Atalanta in si verjetno spet poparila skupno število točk. Med osamlimi srečanji včerajšnje nedelje je moralo biti posebno napeto ono med Milanom in Fiorentino v Mianu, da je med Moueno in Laziom na igrišču pive in središnji tekma, ki jo je imela na sporedu Triestina — po aveh zaporednih zmagah — z Juventusom v Torinu.

Včerajšnji spored v diviziji A je v ostalem obsegal naslednjih 8 tekem:

v Modeni: Modena—Lazio (prva tekma se je končala z 2 : 1 za Lazio); v Romi:

Sem in tja po svetu

Gradjanski bo zastopal Hrvatsko

V zvezi s skorajšnjo mednarodno tekmo med Hrvatsko in Italijo, ki bo na velično nedeljo v Genovi, objavljajo italijanski listi že prve vesti o igralcih, s katerimi nameravajo Hrvati odigrati to ne oas lahko srečanje. Kakor se zatrjuje, se je hrvatski zvezni kapetan zaril odličnih uspehov Gradjanskega na nedavni turneji po svici kratko in malo odločil za to, da bo poslal v Genovo kompletno moštvo Gradjanskega in je prav za prav odprto samo vprašanje vratarja. Glaser si je sicer dobro opomogel po zadnjih poškodbah, vendar pa ni tako v treningu, kakor rezervist Urh, ki bo po vsej praksi prsi bolj v postev. Gradjanski je po povratku iz svice doma odigral skromno tekmo z nemškim sportnim društvom, vendar v njej ni utegnil pokazati velikega znanja, toda ne glede na to skoraj ni verjetno, da bi razen njegovih igralcev to pot še kdo potoval na izlet v Italijo.

Verjetna sestava hrvatske reprezentance za Genovo bo torej tale: Urh (Glaser), Brozović, Dubac, Lechner, Jazbinšek, Kotković, Cimermančić, Wolz, Lomak, Jarkotković, Matekado.

Državno prvenstveno tekmovanje v nogometu na Hrvatskem bo po zaunjih skiepih nogometne zveze letos urejeno čisto na novo in mnogo prikladneje, kakor je bilo v lanskim sezoni. Vsi boljši hrvatski klubi bodo v ta namen razdeljeni v štiri skupine, in sicer takole: I. skupina Gradjanski in Železničar iz Zagreba ter Ba'ta iz Borova, II. skupina: Hašk in Concordija iz Zagreba in Zagorac iz Varaždina, III. skupina: Hrvatski banjalški sportni klub in Hrvoj iz Banja Luke, Sašk iz Sarajeva in Zrinjski iz Mostarja, IV. skupina: Viktorija in Gradjanski iz Zemuna ter najboljša dva kluba iz Osijek. Tekme v skupinah se bodo igrale po točkah, v semifinallih pa se bodo potem merili zmagovalci samojati itauje gostujoče te dni na švedskem in so svoj prvi nastop v Stockholmu proti reprezentanci švedske premočno odločili v svojo korist. Najmoč-

nejšega sabijača so imeli Italijani v Batlaginu, ki je zmagal v vseh petih nastopih, skupno pa so naorali 22 točk nasproti 11, ki so bile prisojene švedski.

Po odstopu preuspešna francoske nogometne zveze Juiesia Rimeta je državni sportni vodja Jean Borotra imenoval pariškega odvčnika Henryja Jevama za njegovega naslednika. Verjetno bo s to osebo spremembo prišlo tudi v nogometu na terenu do velikih sprememb, ker je novi predsednik prav tako kakor Borotra sam zagovornik strogega amaterstva. V ostalem pa je Rimet še dalje ostal na celu mednarodne nogometne federacije, v kateri je bil v priznanju dolgoletnih zaslug imenovan za častnega preuspešnika.

Švedski svetovni rekord na srednjih progah Gunnar Hägg, ki je bil zaradi prestopkov proti amaterskim pravilom kaznovan z večmesečno prepovedjo nastopov, je spet začel trenirati. Kakor pravijo, mu ta odmor ni prav nič škodoval, temveč se je zdaj spet pojavil v prav dobri kondiciji. Hägg, ki je postavil znameniti svetovni rekord na 1500 m v času 3:47,6, je sam izjavil, da bi se dal še izboljšati. Ker ima zelo močnega partnerja, nekega Anderssona, ni izključeno, da se bodo te njegove napovedi še letos uresničile.

valci iz teh iger za naslov končnega zmagovalca: prvega pravaka NDH. Prvenstvene tekme se bodo medle začele 19. aprila.

Italijanska zmaga

v hokeju na ledu

Milan, 29. marca. Včeraj popoldne sta reprezentanti Italije in Nemčije v hokeju na ledu odigrali v ledni palači tekmo, ki se je zaključila z italijansko zmago v razmerju 2:1. V prvem in tretjem času igre ni bila dosežena nobena točka. (Piccolo)

SK Ljubljana začne trenirati

Obezavi treninga prvega in rezervnega moštva bodo s pričetkom od 31. t. n. vsak tork in četrtek od 16. ure dalje. Juniorji in subjuniorji bodo trenirali s pričetkom od 1. aprila daje vsako sredo in petek od 16. naprej.

SK Ljubljana.

Podmorniška ofenziva

Uspehi nemških podmornic ob vzhodni obali Severne Amerike od Nove Fundlandije do Karibijskega morja so velikanski. V 58 dneh so podmornice, ki so morale najprej prepluti Atlantsko morje, v severnoameriških vodah, potopile nad milijon bruto registrskih ton ladijskega prostora. Nekaj ladij je bilo potopjenih celo onstran kakor zapora stoječega Antilskega otočja. Za neposredni učinek, ki so ga dosegle, je gotovo velikega pomena, kajti skupna zmogljivost ladijedelnice v Zedinjenih državah je znašala leta 1941. Po ameriških podatkih samo 900.000 bruto registrskih ton. V dveh mesecih je bilo torej potopljene več ladijskega prostora kakor ga je možno zgraditi v enem letu. Izguba je toliko hujša za nasprotnika, ker je že dolgo pred začetkom operacij nemških podmornic ob vzhodnoameriški obali tožil o občutnem pomanjkanju ladijske tonaže. Pomembno in zanimivo je omeniti, da so med potopljenimi ladjami v velikem številu zastopane zlasti ladje za prevoz petroleja, ki imajo v sedanjih vojni zaradi velikanske potrošnje pogonskega olja svoj poseben pomen, ker je bilo njihovo število v celokupni trgovski mornarici na svetu razmeroma majhno.

Neposrednemu učinku podmornic se je pridružil tudi posreden učinek. Ladijski promet v ogroženih vodah, torej ob vsej severnoameriški vzhodni obali je najprej popolnoma zastal, potem pa je bil usmerjen po določenih poteh, kjer naj bi bil čim bolj varno. Mnoge države se iz strahu pred podmornicami sploh niso upale pustiti svojih brodov, da olplovejo iz domačih pristanišč. Zato je nastal v pošiljanju surovin in materiala velik zastoj, ki je imel po poročilih iz Zedinjenih držav hude posledice za ameriško vojno proizvodnjo. Pojav nemških podmornic pred pristanišči Zedinjenih držav ni bil enkrat ali kratkotrajen. Že preko dva meseca so

zjad te male vojne edince aktivne onstran Atlantika. Prenele so vojno v teritorialne vode Amerike, ki se je čutila zaradi širnega morja, ki jo loči od Evrope, zadostno varno. Streljaj japonskih podmornic na severnoameriško zapadno obalo in na njene vojaške naprave ter vdor nemških podmornic v ameriške luke na vzhodni obali so očitni dokazi velikega junaštva.

Podmornicam so strokovnjaki v moderni pomorski vojni z ozirom na izboljšanje obrambnih metod in razširjenosti zračnega orožja vseh dežel pripisovali majhen pomen. Trdili so, da bo glavna naloga teh ladij pri operacijah vršiti obveščevalno službo in vzemirajati sovražno plovbo na visokem morju. Podmornice pa že od začetka sedanje vojne dokazujejo, da tudi ladje manjšega tipa, ki nimajo lastnosti velikih podmorniških križark, lahko vse naloge, kakršnih ni nihče od njih pričakoval.

Cas, v katerem podmornica lahko operira, ni odvisen samo od tehničnih naprav, ampak tudi od fizičnih sposobnosti posadke. Prav v ofenzivi v severnoameriških vodah so nemške podmornice posadke pokazale izredno zmogljivost izučbah in požitvalnih mornarjev. Njihovi napori niso nič manj kakor izboljšane tehnične naprave donesle k temu, da so podmornice v poteku sedanje vojne bile vedno bolj uporabljane kot napadalno orožje. Od prve svetovne vojne se ni bistveno povečala hitrost niti pri plovbi nad vodo, niti pri vožnji pod morskjo gladino, ki znaša v prvem primeru okoli 22 morskih milj, pod vodo pa okoli 10 morskih milj. Problem pogonskih naprav tudi ni zadovoljiveje rešen kakor je bil v prejšnji vojni. Podmornice imajo še vedno dvojne pogonske stroje. Za vožnjo po morskji gladini jih kurijo z nafto, električni akumulatorji pa podmornico pogonjajo pod morskjo gladino. Velika naba podmornice so tudi zaradi mehurčki, ki jih pušča torpeda na morskji gladini in ki navadno položaj podmornice. Toda temu nasproti niso nič manj važna izboljšanja podmorniške obrambe, posebno prisluškovalnih naprav. Vendar tudi tukaj kakor na kopnem ni odločujoč stroj, niti tehnika, ampak srčnost in preudarnost poveljnika in posadke podmornice.

Lesni pepel

Ali veste, da je lesni pepel izvrsten pripomoček pri pranju perila, ki nam povsem nadomestila lug? Kadar zbiraemo lesni pepel, ga presejemo in spravimo v stare posode. Moramo pa ga dobro pokriti, ker izgubi na učinkovitost, če pride v stik z vlažnim zrakom.

Zaupna posvetovalnica

»Zaupna posvetovalnica« si je pridobila toliko prijateljev in prijateljic, da v ponedeljski izdaji »Jutra« za vse odgovore primanjkuje prostora in bomo morali morali objavljati odgovore tudi v številnih naših listih čez teden. Na »Zaupno posvetovalnico« se lahko obrne vsak, kdor želi nasveta v konkretnih osebnih zadevah. Za odgovor je treba napisati: spol, rojstne podatke in opis zadeve, v kateri se želi nasveta. Kdor želi pis lastnega značaja ali značaja kakke ruge osebe, mora poleg gori navedenega, priložiti tudi rokopis (s črnilom) določne osebe. Vsak nam seveda navede značilne podatke za odgovor. Pravico do odgovora pa ima vsak, kdor vprašanju priloži kupon, ki ga dobi v nedeljski številki »Jutra«. Čitatelje opozarjamo, da je proročanje za bodočnost izključeno, prav tako ne bodo vpoštevana anonimna vprašanja. Tajnost je zajamčena.

Obupana, A. Mara, Ljubljana. Odločno odsvetujem! V tem primeru ni ne izbire ne kolebanja. Sicer pa sem trdno prepričan, da ste med tem že sami spoznali, kaj je prav. Družina je vendar najsvetejša in jo zato moramo spoštovati. Pomislite samo na bolečino, ki jo zadajate razočarani ženi, ki ste ji odtujili ljubljenežnega moža! Če so otroci vmes, pa je seveda še hujše. Pravite, da se zateka k vam po tolažbo in uteho, ker je doma nezadovoljen. Vedite, da ste samo vi temu krivi in nihče drug. Se večji zločin je sprejemati kakršna koli darila od družinskega očeta. Vsako darilo, ki ga pokloni tuji ženski, je dobesedno odtrgano od ust ženi, odnosno otrokom. Poleg moralnega padca, — vsi moški se vas bodo izogibali —, vam grozi še druga nevarnost. Zakon strogo pazi na brezvestne kršilce družinske nedotakljivosti in je doležil občutne kazni, ki vam utegnejo uničiti življenje. Iztrežite se! Po vašem rokopisu sodeč niste tako slaba ženska in moram smatrati vaše sedanje razmerje le za nepremišljeno zablodo. Popravite svoje zavoženo življenje in vse bo dobro!

»Kakšen značaj.« Rokopis izdaja hladnega, preprostega, navičnega in nekoliko sebičnega človeka. V tem pogledu ne morete pričakovati sprememb. Da vas je imel rad, ni dvoma. Da je tako hladen proti vam pa ni dokaz, da vas ne ljubi. To je stvar temperamenta in težko, da bi se izpremenil.

Kje je moja pravica. Stanodajalec lahko odpove stanovanje: če je stanovanje potrebno njemu in njegovim poročencim otrokom za osebno stanovanje, ali če ga rabi za gospodarska dela; če je treba stavbo porušiti zaradi zidave nove, če najemnik ne plača stanovanja v roku enega meseca od dne, ko je stanovanje najel, seveda, če se nista drugače dogovorila; če najemnik uporablja, ali izkorišča stanovanje v druge svrhe, kakor pa je bilo dogovorjeno, ga da v podnajem, ga namerno ali iz nemarnosti kvari; če živi v stanovanju nemoralno in če otežuje stanodajalcu prebivanje; če gospodarja dejansko napade ali žali. Če bo v vašem primeru sodišče zavrnilo priziv, se temu sklepu ne boste mogli zoperstavljati. Sodišče ob deložaciji obvesti ob strani, ki policijo in občino. Policijo zato, da eventualno nastopi, če se stranka upira izselitvi; občino pa zato, da preskrbi deložiranca začasno stanovanje, če ga še nima. Stanodajalec vas ima pravico postaviti na cesto 15 dni po prejemu deložacijskega odloka, če pa stanodajalec v tem času ne zahteva deložacije, slednja zapade. Ko boste torej prejeli sodni odlok za deložacijo, boste imeli od dne prejema še 15 dni časa, da si poiščete novo stanovanje.

»Ida« — Ljubljana. V sličnem položaju jih je mnogo. Ne verjamem pa, da bi jih bilo mnogo, ki bi na temelju tega naračali enak zaključek. Pazite, da-li mladenci ne išče morda razloga, da bi razšli. Morda si je prizadeva skriti svoi namen s tem, da še nadalje hodi k vam. Ali so se odnošaji med vama ohladili, veste sami najbolje. Če je njegova odločitev resno mišljena, je nespretna in pričakovanja značaj. Človek ne zamestava tega, kar bi mu bilo najboljša uteha in svetel sončni žarek. Ostanite mirni in ne ponizujte se!

»Znanstvenik« — Pokrajina. Stenografijo, čeprav ne v današnji obliki, so poznali že stari Grki. To dokazuje znamenita kamnina plošča na Akropolisu in prastari ostanki v Delfi. Tudi v Rimu so že pred rojstvom Krista poznali skrajšano pisavo. Prvi stenografski govor v večnem mestu, je bil govor Ciceronov proti Katilini v senatu. Tiron pa je sestavljal prvi pravi skrajšani sistem. Cesar Justinijan je za stenografijo prepovedal! Sedobna stenografija se je razvila tekem časa.

Značaj — 1942. Oseba nemškega značaja, samoljubna, vsestranske ambicije, znatne inteligence, nekoliko zamorenjena. Je odločena, precej romantična, vendar pa se njen značaj še izboljšuje.

Razočarana. Ljubezna moža do žene je redkokdaj bratovska ljubezna. Vendar pa je res kršten možički tudi časa takega snobstva. Kaj pa če te krivda na vaši strani? Potemite in čakajte. Morda se bo še vse uredilo.

Nevlita — Ljubljana. Bližnji nastanek, kadar elektrika šine iz oblaka v oblak, stele pa, kadar trešči iz oblaka na zemljo. Kaj je hujše? Poskusite in mi sporočite! Zemlja. Na anonimna (nepooblašena) vprašanja ne odgovarjam. Pa tudi z večjim zaupanjem in obširneje se lahko obrnete na »Zaupno posvetovalnico«, ki vam radi volje pomaga. Oglasite se še, pa boste prejeli zaželeni odgovor!

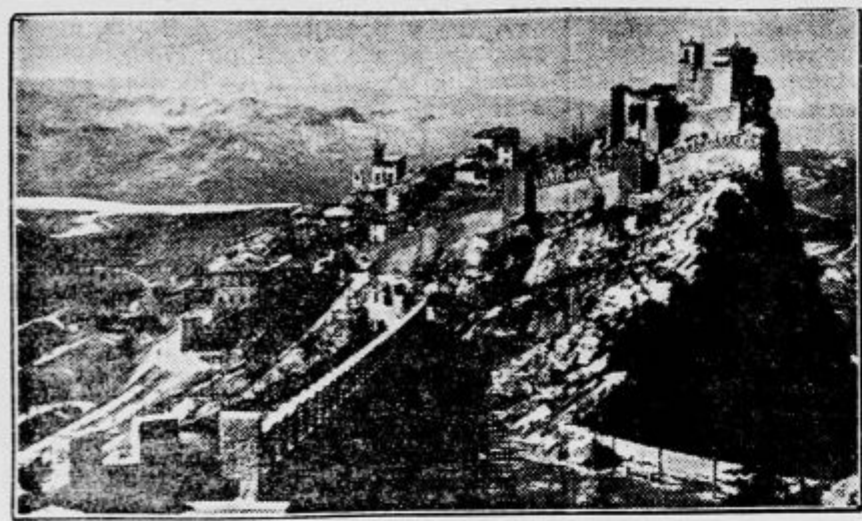
Dognanje 1942. Mislim, da ste že sami pravilno dognali. Rokopis izdaja nestalno, precej domišljavo osebo, ki rada zapade tujim vplivom. Sprememba v njenem značaju ni pričakovati. Tudi vašina značaja se ne sklada. Če vam je mnogo na tem, da se zveza ne razdere, dajte čutili, da vam ni mar in čakajte, sicer pa ni pošiljati kmalu kak drug rokopis, o katerem bom morda več lepega in dobrega povedati!

Rud. inženjeria in rud. paznika

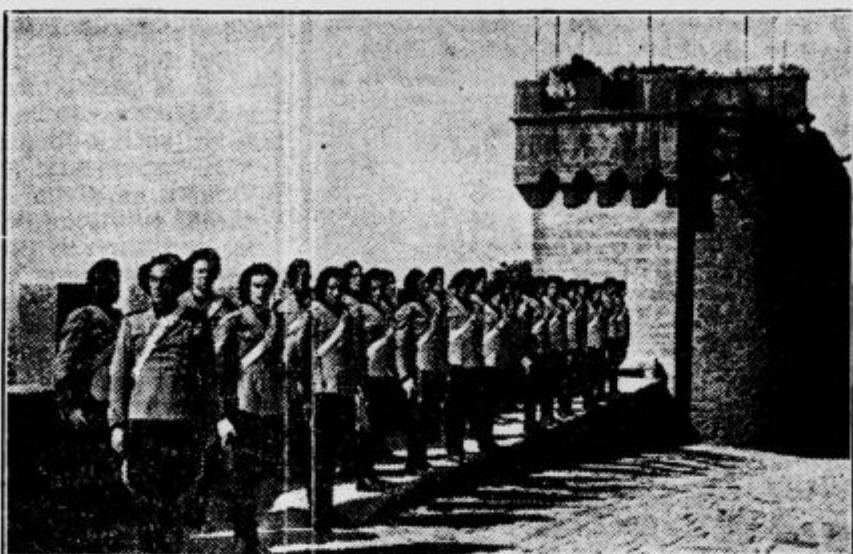
majhše moči, z več ko 3letno prakso na premogu sprejem. V poštev pridejo le reflektanti za trajno namestitev.

Ponudbe na: Jakl D. D. — Krmelj

Slikovita republika San Marino

San Marino è uno dei più piccoli stati del mondo, che ha il proprio esercito nelle pittoresche uniforme — Državica in mesto San Marino je z 61 kvadratnimi kilometri površine med najmanjšimi samostojnimi državami na svetu. Vidimo jo v celoti na naši sliki. To je prav za prav samo sijajni grič, skaloviti Monte Titano, ki se dviga 750 metrov nad morsko gladino. Miniaturna republika šteje 13.000 prebivalcev in jo vladata dva regenta. — Republika San Marino ima tudi svojo vojsko v silkovitih uniformah, ki jo vidite na drugi sliki, zbrano ob trdnjanskem stolpu

Od nekdaj je v navadi govorica, da je San Marino najmanjša samostojna država na svetu. To ni točno. Še mnogo manjša je vatikanska država, o kateri lahko čitate v zemljepisnih statističnih priručnikih, da obsega komaj 0,44 kv. km površine in

San Marino, il fondatore della repubblica
San Marino, ustanovitelj republike

da ima 1100 prebivalcev, njen izvoz pa tvorijo knjige in spisi. Le nekaj večja je samostojna kneževina Monako, ki obsega polovico kv. km prostora in šteje 24.000 prebivalcev. Dasiprav je torej San Marino še tretja država v pogledu velikosti, ne izgublja prav nič na svoji edinstveni zanimivosti.

Republika San Marino v italijanskih Apeninih ima za seboj živahno zgodovino in če v današnjih časih stopiš na njena tla, se kar ne moreš načuditi tistemu posebnemu čaru, ki ga je iz srednjega veka ohranila ta mala država s svojimi 13.000 prebivalci. Marsikaj, kar smo čitali o razcvitu italijanskih mest, o njihovih bojih in o velikih kondotierih, oživi spet pred nami, če vidimo slavnostni sijaj, ki se ponavlja vsi dvakrat na leto, ko prevzamata novo izvoljena regenta svojo dostojanstvo. Ob slavnostnih ceremonijah, ki trajajo po ves do polnoči, ko motrimo slikovito uniformo elit-

Modre besede

Vsa življenjska modrost je v enem stavku: S spoznavanjem mineta bolest in radost.

Pogum je, da tisto storiš, česar se bojiš.

Pravi znanstvenik mora biti tudi nekoliko umetnik. Intuitivno spozna resnico, ki jo šele potem samemu sebi dokaže.

Umetnost dela isto kakor znanost: povedati hoče ljudem nekaj, česar se niso vedeli ali čutili, vendar z drugačnimi sredstvi. Znanost dela razumsko z logičnimi izjavami, umetnost pa čustveno: govori s človeško dušo naravnost, brez posredovanja razuma.

Lepo je tisto, kar je čim bližje svojemu idealu.

Pravo sovraštvo in prava ljubezen sta vedno brez vzroka.

Positivno in negativno v življenju sta si vedno enaka, rezultat je vedno ničla.

Niko Maltič:

Ljubezen

Pred menoj je več pisem, kjer me razne mladenke in mladenčji vprašujejo, zakaj nikoli ne pišem o ljubezni.

Bože moj! Ali se ni že dovolj pisalo o tej zadevi? Očitno ne. Zdi se, da je ljubezen kakor vreme: neizbrana vir za pogovore in pisanje. Če ne bi bil nikoli v svojem življenju govoril o vremenu, bi se zdaj lahko branil. Tako pa se moram vdati: čim sem rekel »a«, moram reči tudi »b«.

Povedal bom zgodbo o Anki. V resnici je imela drugo, bolj poetično ime; toda če je izdajam njeno zgodbo, naj mi bo vsaj dovoljeno zamolčati njeno pravo ime. Anka je bila kakor vse deklice, v kateri se človek zaljubi: nebeška. Ko sem jo prvič srečal, sem se z začudenjem vprašal, ali je sploh mogoče, da tak stvar hodi po svetu. Bilo je po meni: ljubezen na prvi pogled, oziroma — ker me je takrat ravno bolelo levo oko in je bilo obvezano — ljubezen na prvega pol pogleda!

Ja začela se je zame tista doba, ko imajo občutek, da ti duša piska z vsami mehovi kakor orglje za Veliko noč. Vse svoje misli, vse svoj prosti čas sem posvečal Anki, ona pa je sprejemala z neverjetno ravnotežnostjo vse moje pokloni, vse moja namigavanja in prizadevanja, ves moj trud. Po treh tednih bučne »duševnega pisanja« sem bil tam, kjer sem bil o prvem srečanju. Tako ne gre dalje! Sklenil sem, da čim prej pridem do jasnosti.

ne garde, milice in republikanske garde, posebno živo čutimo, da se je tu ohranil častiljiv ostanek one stare Italije, ki je bila razdeljena v majhne države.

Seveda živi republika San Marino v najpopolnejšem soglasju s Fašistično Italijo. Dne 1. aprila 1923 se je polastil državne oblasti sanmarinski fašizem, ki se je razvil po italijanskem vzorcu, in odtlej je v mestnem grbu poleg starega znaka republike — treh stolpov — še liktorski sveženj. Vobče gledajo Sanmarinčani na italijansko državo, ki jih obdaja, kakor na večjega brata, pod čigar pokroviteljstvom se čutijo varni in uživajo njegovo polno podporo. Pri vsem tem pa so Sanmarinčani zelo samozavestni. Pri posameznih dogodkih, obletnicah navadnega koledarja, imajo še letnice po koledarju svoje republike, to se pravi, da žive zdaj v svojem XVI. stoletju, zakaj oni štejejo leta od ustanovitve republike, to je od leta 301. Tega leta se je namreč naselil sv. Marinus, krščanski begunec iz Dalmacije, na Monte Titano in

ustanovil ondi samostan. V bojih zoper cerkev in v posvetno nadoblast je zgodovina San Marina podobna zgodovini ostalih italijanskih mestnih republik.

Leta 1797 je poslal Napoleon v San Marino odposlanca z naklonjeno poslanico. Leta 1815 je priznal Metternich na dunajskem kongresu eksistenco pravico republike. V dobi bojev za italijansko narodno državo so bila svobodna tla San Marina dostikrat pribežališče italijanskih prvobitnikov. Tako se je leta 1849, skrival tam tudi Garibaldi. Od srede XIX. stoletja do danes je ohranila republika svojo neodvisnost brez posebnih bojev. Glede na dobro razmerje s Fašistično Italijo ni San Marino nikdar od nikogar ogrožen. V mirni dobi pošilja San Marino svoje poslanike v tujino, ima 12 generalnih konzulatov ter celo vrsto konzulatov po vsem svetu in zdaj svoj »Corriere Diplomatico e Consolare«. Vsekakor je treba priznati, da je 13.000 državljanzov male republike dostojno zastopanih pred svetom.

Ženska, ki je spremenila svoj nos

Sodobna kozmetična kirurgija dela že prave čudeže, ker spreminja stvari, ki so se še nedavno zdele nedotakljive lasti narave, na pr. značaj obličja oblika nosu in pod. Kaj pomeni taka sprememba za žensko, izvemo iz naslednjega članka, ki ga je objavila neimenovana dama v tujem časopisu:

Kakšne skrbi povzroča grd nos

— Moj »plastični« nos je star tri mesece. Nikdar nisem doživela večjega pustošstva kakor je bilo to. Stokrat na dan tečem pred zrcalo. Sem polna strahu kakor gangster, ki se boji, da britev ni dovolj spremenila njegovega obličja in da bi se mogel kdo spoznati; razburjena sem kakor majhna študentka, ki se oblači v satinsato obleko za prvi ples, razigrana kakor otrok, ki se opoteka po sobi v maminih čevljih z visokimi podpetniki in s slamatim klobukom na glavi. Se stojim! Moj novi nos! Ga vidite?

Kmalu bom pozabila na svojo nesrečno preteklost na nepopisno duševno trpljenje, ki me je naposled privedlo do tega, da sem si dala spremeniti nos. Pozabila bom tiste neštete drobne žalitve, ki se mejeju ponosu zadajale hujše rane kakor je bil strah pred kirurgovim nožem.

Med take žalitve štejem suhoparne opazke tujih ljudi. Tako mi je rekla modistka: »Ne, ta klobuk vam ne pristaja. Potrebujete klobuk s širokim krajcem, da bi se tako ne opazile preveč vaše značilne poteze.« Neko fante me je pozdravil: »Halo, postrešček!« A brezobzirnost tujih ljudi me ni nikdar tako zadela kakor obzirnost prijateljev.

Prijatelj me je bil zasnuhl. Bila sem zelo razburjena in še lastnim ušesom nisem mogla verjeti. Gotovo me ni hotel užaliti z opazko, češ, da v življenju ni tako važna lepota in da imam mnogo drugih dobrih lastnosti. Ni se zavedal, da je dal zadnji smrtni udarec mojemu že močnemu »kompleksu manjvrednosti«.

Nisem mogla zatajiti ženske sebi in sem zavrnila to spoštljivo in »razumevalno« dušo zaradi tega, ker je opazila moj nos in me ni šela med lepe ženske. Ali si lahko predstavite, kaj pomeni za žensko, ki ji je že nekaj čez trideset let, da ti ni še noben moški rekel: »Kako ste lepi«?

Če mi je hotel kateri moški polaskati, mi je dejal, da imam krasno postavlo ali lepe noge. Ti skromni pokloni me niso nič kaj razveselili. Zlasti še, ko sem opazila, da je deklet z lepim obrazom in majhnim

noskom dobilo moža, ki sem ga jaz na skrivaj oboževala.

Vse življenje mi je bilo pokvarjeno ob spoznanju, da imam skažen nos. Pravi cianozni kompleks. Film je lahko bil neznanstveno zanimiv, toda ko je v dvorani nastala luč, je bilo vse končano. Vedela sem, da bodo oči mojega soseda običale na mojem čudnem profilu. Ko sem se dala zvabiti v družbo, sem se zabavala samo tako dolgo, dokler se nisem slučajno ugledala v zrcalu. Zamrazilo me je po hrbtu. Čemu neki sem sprejela povabilo?

Moja najboljša prijateljica se je ranila pri avtomobilski nesreči. Ta tragedija je dala pobudo za moje rešitev. Ko sem videla, kakšen čudež so napravili zdravniki in kako so popolnoma rekonstruirali njeno ubogo zmečkanu obličje, sem se zadržno odločila.

V kirurški čakalnici

Strahoma, vendar z nezlomljivo voljo sem čakala v kirurški čakalnici. Opazovala sem ljudi okrog sebe. Neka pacientka je imela nos zavrt v sedmoro različnih barv. Druga je imela nos nekoliko zatečen. Pri oknu je sedel kakih trinaest let star deček z materjo. Ko sem ga pogledala, sem se ovedela, da so na svetu še hujše tragedije oknu je sedel kakih trinaest let star deček kovega obličja je bila ena sama strašna modrikasta pega. Ko sem govorila z materjo, sem izvedela, da je dobil to po nesreči, ko se je bil kot otrok oparil z vročim mlekom. Mati je že obupala, da bi še kdaj videla svojega otroka v normalni polobi. Bala se je za njegovo bodočnost. Sedaj pa ve, da je samo še vprašanje časa, ko bo njen sin rešen tega mučnega zanamovanja.

Z vedno večjim zanimanjem sem se ozirala okrog sebe. Ob strani sta sedeli dve ženski in polglasno govorili. Iz radovednosti sem prisluhnila. Majša je prišla zato, da bi dobila dovoljenje za vstop v bolnišnico. Naslednjega dne bi se imela podvrgti operaciji. Njena soseda, ki si je dala pred nekaj tedni izvršiti manjšo plastično operacijo, je kazala veliko veselje. Videti je bilo, da jo veseli uspeh in v razgovoru ni nič skrivljalo. Koliko je prej trpetela.

Nekaj ur samsi sem slišala hriške sestro, ki je bila moje ime. Stopila sem za njo v ordinacijsko sobo.

Pri kirurgu

Začela sem pripovedovati svojo zgodbo. Zdravnik me je potrpežljivo poslušal. Vide ti je bilo, da je že mnogokrat v življenju

poslušal tako tožbo. A prav njegova neosebna, objektivna simpatija mi je vtilala zaupanje. Potemtakem je na svetu mnogo takih ljudi kakor sem jaz!

Proiskava ni dognala nobenih posebnosti ali komplikacij, zaradi katerih bi bilo treba odgoditi operacijo. To me je samo razveselilo. Hotela sem čim prej opraviti neveselno zadevo.

Bolniška sestra je rekla, da je že pripravljena. Torej bom nemudoma operirana? Mrzel pot se mi je pojavil na čelu.

Pokazalo se je, da je pripravljena posoda neke tople napol tekoče gline. Z nekoličnimi kapljicami olja mi je zaprla oči. Nato sem občutila na obrazu gorke gmoči, ki so jo mečkali kirurгови spretni prsti. Domislila sem se, da mora plastični kirurg biti tudi umetnik. Čez nekaj minut se je glina strdila in zdravnik je snel masko z obličja. Na nji so se pokazale zelo vidno vse podrobnosti vsake gubice in slehera. Še tako majhna vzbodila. Toda najstrašnejši izmed vsega je bil nos. Ko sem ga videla pred seboj v tem posnetku, sem se čudila, kako sem mogla toliko let vzdržati z njim.

Zdravnik mi je določil dan in bolniška sestra je uredila vse potrebno za sprejem v bolnišnico.

V bolnici

Ko sem naslednjega dne prispela v bolnišnico, sem dobila sobo, v kateri je ležala neka pacientka, ki je prejšnjega dne prebila plastično operacijo na nosu. Zdelo se je, da je prestala to preizkušnjo v najboljsem stanju, ker je pravkar s slastjo obedovala.

Po kratkem počitku mi je dala bolniška strežnica podkožno injekcijo. Kmalu se me je lotila zaspanost, vendar ser se še zavedala vsega kar se je dogajalo okrog mene. Prepeljali so me v operacijsko dvorano. Lase so mi zavili v snežnobel prt, nato pa so me položili na operacijsko mizo.

Kmalu nisem več opazila zdravnika v bellem plašču, s čepico in masko. Razkužili so mi obličje. Čutila sem piker vonj razkužila. Vedela sem, da se bo operacija kmalu začela.

Zdravnik mi je velel, da naj popolnoma sprostim vse mišice. »Ležite kar na udobno!«, je pravil. Imela sem vanj zaupanje, vendar sem vprašala: »Ali bo bolelo?« Bila je to edina moja skrb.

Operacija

Bodljaj ni tako zabolet, kakor sem pričakovala. Oči so mi silile skupaj in sem mogla samo ugibati kaj dela zdravnik. Imela sem čuden občutek. Zdelo se mi je, kakor da bi operater nekaj na meni pilil. Tako se je zdelo, vendar ni bilo prav nič neprijetno. Ali se bo njegova roka o pravem času ustavila, ne bo li rezal prav do možganov? Tedajji zaslišim, da je nekaj počilo, kakor da bi se preklale kost in po tlej — zdelo se mi je, da je trajalo samo trenutek — so mi rekli, da so mi posadili nov nos.

Počasi so mi odstranili prevezo z oči. Ali lahko pogledam svoj novi nos? Zares lahko? Zdravnik je odvrnil, da lahko. Smeje mi je ponudil zrcalo. Gledala sem se in

Ranjenci

O zmagovalcih bolečine poročajo vojni poročevalci Adolf Weber v nemških listih:

Ukrajinska kmečka soba je natrpano polna. Na slami leže ranjenci, ki so jih pravkar pripeljali s sanmi iz boja. Ostro so zarežane zdravnikove poteze. Ze nekaj dni se ni mogel obriti in tako so prve brazde prestane mladosti prerase z bujnimi strnišči. Pred njim stoji nekoliko sklonjen počastnik. Odprta usta in utrujenost črt v obrazu pričajo, da ga rana močno skeli. Tu stoji zdaj in vse njegovo upanje se izraža v njegovem motnem pogledu v zdravnika.

Ne da bi trenil z obrazom, ogleduje zdravnika rano. Njegove oči strogo motrijo. Strel v hrbet, ki krvavi. Tu ne more zaslišati pomoči nič opraviti. Rano je treba prevezati.

Na kmečki postelji, pokriti z kmečko rjuho, leži topniški stražmojster. Bil je opazovalec daleč spredaj. Tam ga je najprej zadela krogla že v vrat. Zdravnik razveže ovij in ugotovi: »Strel v kožo pod glavo!« To je rešitev. Marsikateri strel je pač videti hujši kakor je v resnici. Tudi tisti strel v podlehje je sklenel. Sanitetni narednik pristavi oporo za roko in drži zavoj pripravljen.

»Zdaj vam moram povzročiti bolečino,« reče zdravnik. Stražmojster prikima. Zdravnik odzame oporo in odvij prevezo. Nobenega glasu ni čuti iz ranjenčevih ust. Zdravnik pograbl roko in bolečino se krivi kost pod kožo. Se vedno nobenega glasu. Zdravnik vpraša: »Ste aktivni?« Stražmojster prikima. Pozneje se zdravnik odvrne od ranjenca in reče: »Ta je pa izvrstno drži.«

svoji najbujnejši fantaziji. »Tiridirajson« je bil tisti magični ključ, ki mi je odpiral vse predale Ankinoga srca.

»Anka, zvečer te pričakujem kakor po navadi.«

»Zal mi je; danes ne morem priti. Imam delo.«

»Tiridirajson!«

»Ah dragi, prišla bom, ne boji hudi!«

»Anka, v nedeljo grem v hribe, pridiz mamo!«

»Tiridirajson!«

»Joj, to nedeljo ima moja prijateljica god. Ne bom mogla.«

»Tiridirajson!«

Toda v prokletstvo sreče je, da človek postane prevzetan. Med tem, ko sem v začetku bil prepričan, da tiči magična moč v besedi »Tiridirajson«, sem si s časom začel domišljati, da ima to bajno moč moje petje, moj glas. In ko mi je nekega večera Anka odrekla prošnjo, sem zapel:

»Ribce po morju plavajo, vsaka ima preljubi svoj par.«

Nič! — Najbrž pesem ni dovolj duhovita:

»Se enkrat cing, cingl, cing-cingl, cig-cangl!«

Spet nič! Nekaj se je utrgalo v meni, globoko razočaranje me je obšlo. Ni pomogli:

»Tiridirajson, son, son, soon!«

In že sem tičal do ušes v mehkem Ankinem objemu. Privl sem jo k sebi:

»Poslušaj, Anka! Cas je, da mi razjasni malo uganko. Osel bi bil, če ne bi videl, kakšno veliko moč ima nad teboj pesem »Tiridirajson«. Povej mi, zakaj! Saj

dolgo nisem mogla odtrgati pogleda od sebe. Zdravnik mi je dovolil, da se iz polnega naužijem veselja s svojim novim nosom.

Preko skrajšane konice nosu, ki jo je držal leukoplast, so mi dali kosček bato. Kovanasta deščica je držala skupaj nove konture. Na to so pripili še naslednje kosčke leukoplasta. No, zdaj sem si lahko že oddahnila. Najhujše je bilo za mano.

Položili so me na nosilnico in me odnesli v sobo. Skušala sem si v spominu obuditi še druge podrobnosti. Toda vse je izginjalo v radostnem občutku, da imam sedaj novi nos.

Potem sem občutila, da mi postaja obraz zabuhel. Polagali so mi nanj ledene obkladke. Zaspala sem za nekaj ur. Ko sem se zbudila, sem občutila glad. Najedla sem se z resnično slastjo.

Naslednje jutro mi je zdravnik snel antiseptični ovitek. Prvikrat sem lahko prosto zadihala skozi svoj novi nos.

Se dan v bolnišnici in potlej sem si smela odnesti svoj novi nos domov. Radovedni pogledi mimogredočih me niso nič motili. Bila sem kar ponosna na svojo rožnato sadro in to, kar se je skrivalo pod njo. Vse naslednji teden mi je zdravnik redno čistil moj novi nos in izmenjeval obveze.

Novi nos se odkrije

Naposled je napočil dan odkritja mojega plastičnega nosu. Bila sem kakor na trnju. Vsak hip sem tekla k zrcalu. Čutila sem neke vrste razočaranje, ker se mi je zdelo da mi čepi sredi obraza nekaj krompirju podobnega.

Čeprav je zdravnik dal temu nestvoru neko latinsko ime, je bilo moje zaupanje resno omajano. Ko sem po prečuti noči znova prišla k njemu, si nisem mogla kaj, da bi ne vpraševala o tem pacientov v čakalnici. Vsi so se mi smejali, ker so sami doživeli take reči. Pravili so — pač iz lastnih izkušenj — da bo kmalu boje.

Čez nekaj dni sem spoznala, da so imeli prav. Otekline se je naglo zmanjšala, nabrekli pod očmi so izginjale, moj novi nos je dobival pravo podobo.

Dvanajst dni po operaciji je prinesel zdravnik strašno orodje — sveder. Spretno ga je pritril na nos in obrnil majhni vijak. Zares, prijetno to ni bilo. Toda čutila sem tako rekoč, kako se mi kosti zaraščajo. To mi je vtilvalo poguma.

In zdaj je vse že samo spomin — tri mesece star. Zdaj vem, da je imel zdravnik prav, ko mi ni hotel dati nosu kakor ga ima Myrna Loy: moje široko lice in široko čelo bi dajalo nekoliko groteskno ozadje nosu, kakršnega sem hotela. Bila sem hvaležna, da je zdravnik mojo prošnjo tako odločno zavrnil. Vesela sem, da mi je dal individualni nos, ki je kakor ustvarjen za moj tip in moje osebnost.

Kajpak, lepota niso postala. Toda nikogar sedaj ne opazirja nase moj nos: ljudje pravijo, da imam zdravo barvo, da sem vesela in podobno; nihče ne reče nič takega, zbog česar bi se čutila prizadeto.

Zivljenje je postalo lenše, lahko se mirno pogledam v zrcalo. Mikajo me zabave. Zdi se, da sem z novim nosom dobila tudi nov pogled na življenje.

In tako — pravi poročevalec — prihajajo drugi za drugim na vrsto: drobci, prestrelki, strelji v trebuh. Vsakdo ima svojo posebno bolečino. Toda vse to vzemo nase, kajti borijo se že leto in dan zavoljo zmagovalca miru. Če pristejemo še žrtve v prvi svetovni vojni, potem zahteva vsaka bolečina v sedanjem vzevanju polno politično izpolnitev. Toda o tem v blatu zimske fronte ne razmišljamo. Vsak pač žrtvuje svojo kri ali življenje, res da sicer zato, ker se tako glasi povelje, vendar konec koncev v spoznanju za življenje in razvoj Nemčije. Čimbolj mračno je v Sovjetski Rusiji, tembolj to spoznava vsak vojak.

O, MLADOST

Včeraj jutraj so postavili klopi v Zvezdi in drugod. Upokojenci in toplih sončnih žarkov željni zemljani so ta ukrep pozdravili z neprikritim veseljem.

Tudi meni je postalo toplo pri srcu ob pogledu na klopi in dopolne sem malo posedel. Takoj nato je prisedel zelo častitljivi očanec. Zvečel je tobak in zadovoljno gledal naokrog.

Mimo so šla tri brhka dekleta. Ze spomladansko oblečena, vsa nasmejana, polna zdravja in življenja. Gledal sem za njimi, očanec tudi. Hudomušno me je pogledal, se nasmešnil in dejal:

»So vam všeč, kaj?«

»Daa, sem skoraj v zadregi priklimal.«

»Meni tudi, je pritrtil.«

Potem se je spet ozrl za dekleti, zavzdihnil in zamrmral:

»O, če bi imel sedemdeset let!...«

Obnovite naročnino!

so druge pesmi ravno tako lepe in duhovite! Kaj je na tej pesmi, da te tako gane in omehta?

»Ah, dragi, tega ti ne morem povedati.«

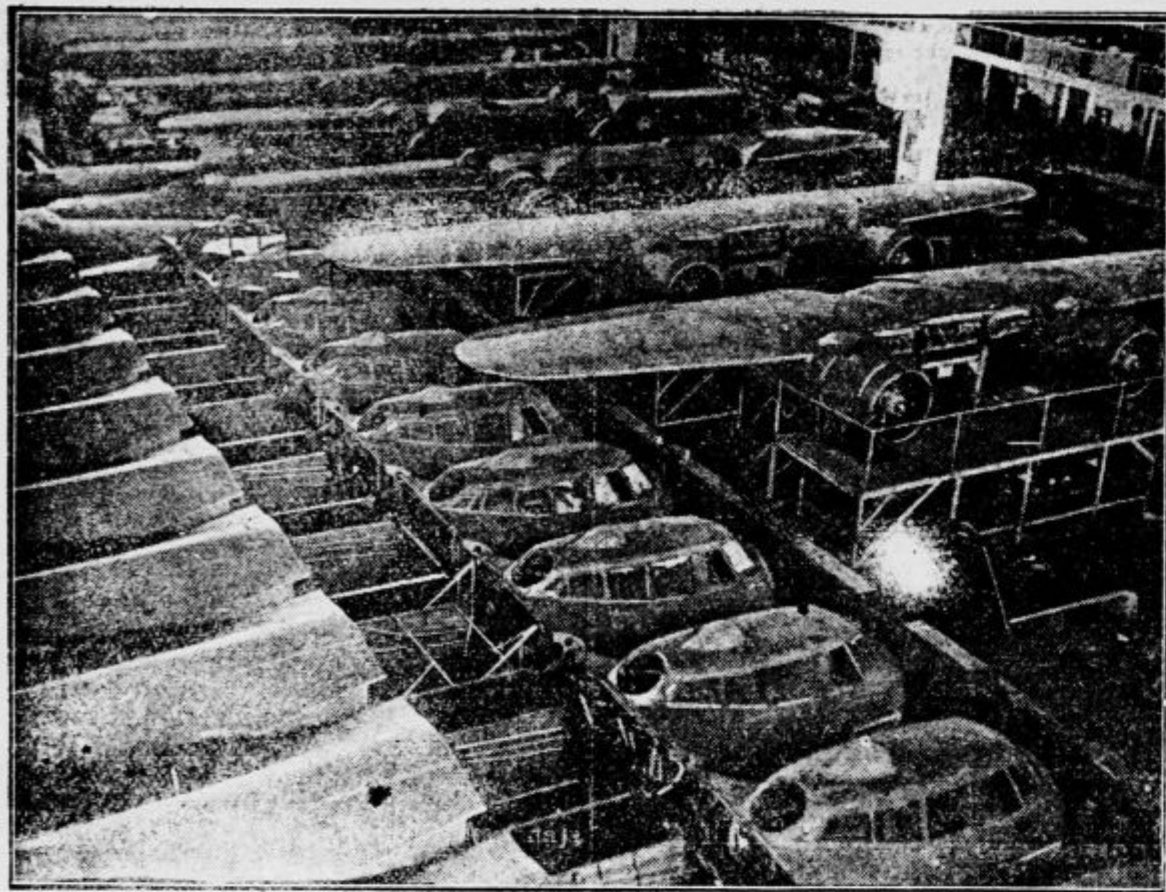
»Anka! Tiridirajson!«

In sledila je razlaga. Vsaka stvar v življenju ima banalno jedro. Tako tudi Ankin zgodba: Nekdo je bila v tuji družbi, v kateri je bil tudi plavalas študent. Veselo je bilo in lepo. Anka je uki-

vala večer z mladostno, brezskrbno razigranostjo. Kakor v vsaki slovenski družbi, je tudi v Ankinu družbi prišel trenutek, ko je bila na mestu edino še pesem »Tiridirajson«. In zapel jo je plavalas študent s srebrno čistim glasom. Ankin duša je vztrepetala, pozna ura in vinski duhovi so pomagali, plavalas študent je zlezel Anki v srce. Nikoli več ga ni vi-

Od skromnih početkov do brzine 700 km

In una moderna fabbrica per i velivoli: alla sinistra i siluranti, alla destra le mitragliatrici — Pogled v moderno tovarno letal: na levi montirajo številne bombnike, na desni pa vgradijo strojnice

Ze od prvih početkov letalskega razvoja so se posamezni pionirji borili za to, da bi s svojimi preprostimi letali dosegli čim večjo hitrost. Tako je 12. novembra 1906. brazilski sportnik in letalski oče Santos Dumont postavil prvi natančno ugotovljeni hitrostni rekord. Santos Dumont je preletel na dvokrilcu lastnega izdelka v 21,2 sek. progo 254 m, kar znači hitrost 41,3 km na uro. Nam se vidi najzanimivejša to, da je letalo pri hitrosti 12 m na sek. sploh imelo toliko gonilno moč, da se je moglo obdržati v zraku. Toda tudi tehnično znatno izpopolnjeni aparati Wright, Farman, Grady, Bedriot in drugi iz leta 1908-09 niso imeli večje hitrosti od 50 do 60 km na uro. Prvič zato ne, so bili letalski motorji tedaj še silno slabi, drugič pa so konstrukcije takratnih letal nasprotovale vsem zakonom aerodinamike.

Šele v letu 1910-11 so strokovnjaki napravili prehod k izboljšanim konstrukcijam v pogledu aerodinamičnih potreb. Gradili so letala z zaprtimi kabinami, z manjšimi krilnimi površinami, z manj žicami in upornicami. Vse to je pripomoglo do ogromnega porasta hitrosti v zraku. Še 1910. leta so prekoračili hitrost 100 km na uro, a v letu 1912. mejo 150 km. Dne 29. septembra 1913. je francoski pilot Prevost postavil nov svetovni rekord, ki je znašal 203,8 km na uro, in sicer z letalom, ki je bilo zgrajeno nalašč za tekmovanje. Njegovo letalo »Dependence« je imelo motor jakosti 160 ks, kar je bilo za tiste čase čisti vredno delo tehnike.

S pričetkom svetovne vojne je bil razvoj oviran, delno celo onemogočen. Vojna letala morajo biti ne samo hitra, temveč se morajo tudi naglo dvigati. Biti morajo okretna in zelo odporna pri strmoglavljenju, skratka, zahtevajo lastnosti, ki so vse v enem težko dosegljive.

Takoj po končani svetovni moriji se je obnovila borba za svetovne rekorde v hitrosti letenja med velikimi sportniki narodi. Nemčija je morala več let ostati izven te borbe, ker ji je bila zabranjena gradnja hitrih letal. V prvih vojaških letih od 1919. do 1921. je bila Francija na višku v »dirkalnem letalstvu«. Znani francoski letalec Sadi Lecoq je sedemkrat vnesel v listo uradno priznanih svetovnih brzinskih rekordov svoje pomembno ime. 7. februarja 1920. je potolkel rekord svojega rojaka Prevosta. Letel je tedaj s hitrostjo 277,5 km na uro. 2. oktobra istega leta pa je rekord izboljšal na 300 km na uro.

Z letom 1922. se je slika spremenila. Vodilno mesto je zavzela Severna Amerika. K temu je mnogo pripomoglo tekmovanje za pokal milijonarja Pullitzerja. Tekme so se udeležili tudi ameriški vojni letalci, ki so imeli prav posebno letala. Poročnik Williams je z letalom »Navy Curtiss« dosegel na razdaljo treh kilometrov hitrost 429 km na uro. Zavoju tega rekorda so ga imenovali »najhitrejšega človeka na svetu«. Leta 1927. pa je italijanski pilot Bernardi vrnil svetovni hitrostni rekord Evropi. Dosegel je hitrost 477,9 km na uro. Zanimiv je bil ta rekord še prav posebno zato, ker je bil dosežen s hidroplanom. Hidroplani so nato držali vse nadaljnje rekorde do 1939. leta. Razlog je v tem, da se pri suhozemnih letalih s povečanjem hitrosti poveča tudi težo startanja in pristajanja. Vodna letala pa imajo obilo prostora za start in pristonek. Za napredek pomorskega letalstva je razpisal Francoz Jacques Schneider

prehodni pokal, ki naj bi pripadal državi, ki si ga trikrat zaporedno pribori. Vse to tekmovanje je v glavnem postalo dvoboj med Italijo in Anglijo ter je zdaj eden zdaj drugi tekmeec dosegel nove večje uspehe. Mejo 500 km na uro je prvi prešel Italijan de Bernardi po težki borbi. Dosegel je hitrost 512,8 km na uro. Mejo 600 km na uro pa je prvi prekoračil Anglež Stainforth, letec s hitrostjo 619 km na uro. Schneiderjev pokal je končno pripadel Angležem, ki so dosegli v letih 1927, 1929 in 1931 prvo mesto.

Ali podjetni Italijani so hoteli doseči svetovni rekord, zato so z velikimi napori prešli mejo 700 km na uro. Iz tega razloga so zgradili nov hidroavion Marchi Castoldi s motorjema Fiat 1550 ks. Čolnisti tega letala so bili istočasno rezervoarji za bencin in olje, medtem ko so bila krila zgrajena kot hladilnik. Leta 1934. je pilot Francesco Angello v Desenzanu dosegel hitrost 709,2 km na uro. Od strani Angležev ni bilo več odziva. Tako bi Angellov rekord ostal še vedno veljaven, da ni nemška industrija

zgradila letala, ki je povsem normalno, pri katerem pa se je sposobnost nemških strokovnjakov izkazala s tem, da so razbremenili motorjevo delo, ko so letalu dali več aerodinamične popolnosti ter so tako motorji razvili svojo največjo silo. Dne 11. novembra 1937. je nemški pilot Dr. Wurster potolkel svetovni rekord za kopna letala, ki so ga imele USA. Z letalom »Bf-109« je dosegel hitrost 611 km na uro. Takoj za njim je general Udet z letalom »He-112« letel 100 km daleč s hitrostjo 643 km. Marca 1939. je pilot Dieterle s »He 112« letalom dosegel hitrost 746,6 km na uro in s tem potolkel Angellov svetovni rekord. Komaj mesec dni potem se je izkazal nemški kapetan Wendel, ki je na svojem letalu (Messerschmitt) »Me 109 R« dosegel hitrost 755 km na uro. Letel je na 3 km dolgi progi in je bil njegov polet uradno kontroliran.

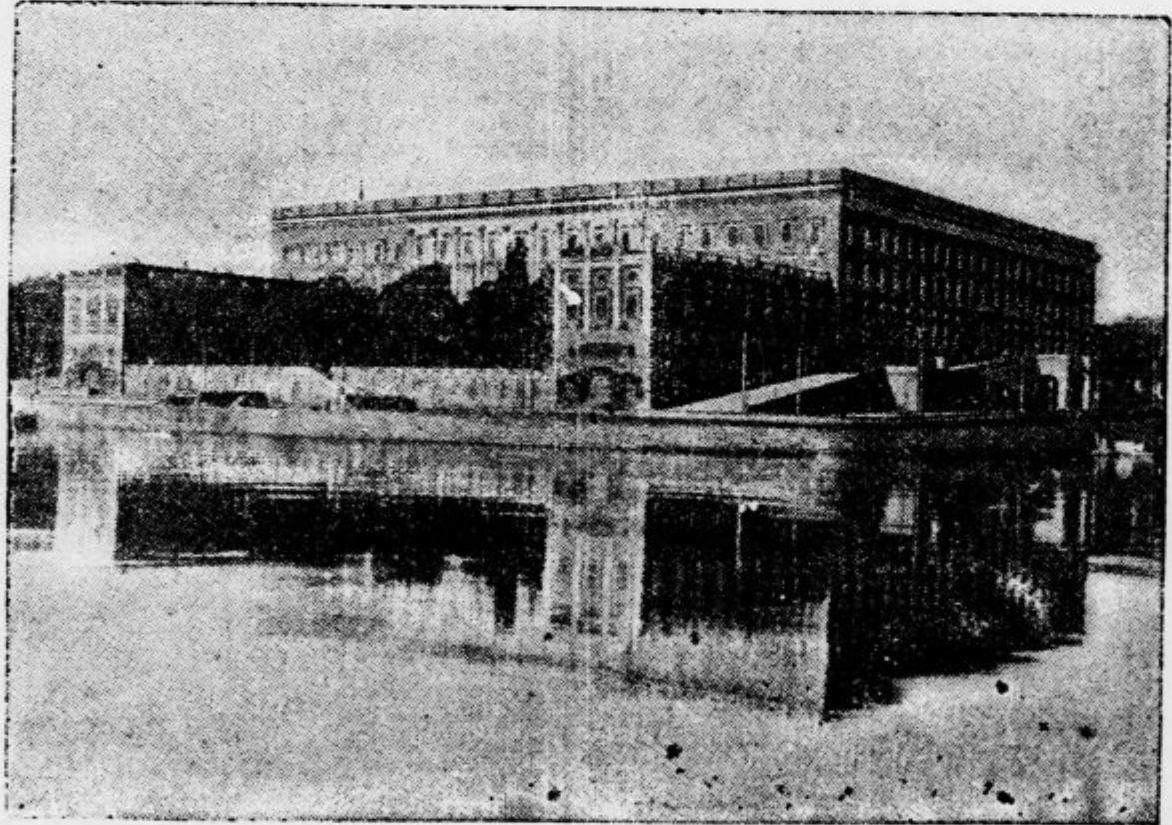
Sedanja vojna prinaša seveda tudi v letalstvu mnoga nova presenečenja. Toda podobnosti bomo izvedeli in spoznali pač šele čez nekaj let.

Omejitve na švedskem

V začetku letošnjega leta je izšla na švedskem zanimiva knjiga z naslovom »Vzemi, kar imaš!« Knjiga poučuje švedske gospodinjice, kako naj v dobi omejevanj pripravljajo redne in okusne jedi. Kdor pregleda knjigo, se lahko prepriča, da more švedska gospodinja še vedno prav obirno izbirati za kosilo in večerjo. Tudi pogled v izložbeno okna trgovin z živili po glavnih ulicah Stockholma vzbuja vtis, da ta dežela ne pozna resnih prehranjevalnih skrbi. Toda nemški poročevalec, ki nam to pripoveduje v »Frankfurter Zeitung« brž pripominja: Nič ne bi bilo bolj zmotno, kakor če bi take vtise posploševali in če bi po izložbah presojali razmere v švedskih

gospodinjstvih. Omejenost se čuti tudi na švedskem. Švedska gospodinja se zato naj mora prav resno učiti, da ostane zadovoljna s tistim, kar je pri roki. Gospodinjice delavskega ali srednjega stanu pravi poročevalec, so pogostokrat prav v skrbih, kako naj izdatno prehranijo družino.

Dodeljevanja živil je tudi na švedskem urejeno z nakaznicami. Vendar je način drugačen kakor v Nemčiji in zaradi kompliciranosti napravlja gospodinjicam kakor tudi trgovcem mnogo truda. Zdjaj je poleg običajne nakaznice za odrasle v veljavi še kakšnih 14 različnih nakaznic. Potem so še posebne nakaznice za otroke in za družine z omejenimi dohodki. Dnevi dodelje-

Palazzo reale a Stoccolma — Kraljeva palača v Stockholmu

dela in ji torej ni mogel pokvariti spomina na lepi trenutek, ki ga je bila doživljala. In kadar zdaj zasliši pesem »Tiridirajson«, se ji oči zamigljajo, vidi zlate, plave lase, sliši srebrni glas, mora objemati in poljubovati. Anka je v meni ljubila plavalca študenta.

Tisti večer sem ji pisal v slovo. Za večno! Na koncu pisma sem dodal debel »Tiridirajson«. Naj objema papir, če jo je volja, mene ne bo več —

Tako vidiš, draga mladenka, kako je tudi v ljubezni vse relativno. Anka si je domišljevala, da ljubi študenta, jaz sem mislil, da jo osvaja moje petje. Ljubezen in življenje, vse je velik, več »Tiridirajson«.

Ti pa, dragi mladenič, ne pozabi zapesti, če te deklica noče uslišati. Ni izključeno, da naletiš na mojo Anko. Tedaj ji sporoči moje prisrčne pozdrave! Tiridirajson, son, son, soon!

Ženske

Kalif Harun al Rašid je bil slabe volje, ker že več noči ni mogel spati. Ali so bili tega krivi njegovi nočni izprehodi (saj ve dandanes vsak otrok, da se je Harun al Rašid zvečer rad preoblekel v siromašno obleko in neznano hodil po bagdaskih ulicah) ali so pa njegove žene tako slabo vplivale na njegovo živce. Nevoljen se je premetaval na mehkem ležišču, spanca pa je ni bilo. Izdali so najstrožje naredbe, da bi

nihče ne motil miru v palači. Sužnji so se bosi plazili po debelih preprogah, straže so morale takoj vsakogar, ki bi zaropotal, brea hrupa pobiti. Glavnemu evnuhu Ibrahimu so odsekali glavo, ker je bil tako nepreviden, da je kihnil. V posvetovalnici so sedeli najznamenitejši zdravniki in varili uspalvalna sredstva. V kalifovi spalnici se je iz zlatih posod dvigal opojen vonj, bakrenorjave sužnje so izvajale iz orientalskih glasbil tihe, uspavalne melodije. Kalif je pa buden strmel v zlate ornamente na stropu. Poklical je dvornega pesnika Alija, naj mu čita svoje verz. Medtem ko so sužnje pospravljale svoja glasbila in gasile dišeče ognje, je kalif poslušal nove pesmi. Te pesmi so v vznesenih besedah poveljevale žensko zvestobo.

Kalif je nagrbnat čelo in rekel: »Ljubi Ali, nikar mi ne pripoveduj pravljic! Zenske so zveste kvečjemu tedaj, če so vsi možiki, s katerimi pridejo v dotiko, evnuhi. Toda še takrat ne verjamem, da bi se mogel zaneesti na njuno zvestobo!«

Pesnik je zagovarjal svoje nazore.

»Presve i kalif, ali smem pripomniti, da se motiš. Verjamim, da je mnogo zvestih žen, le žal, da o tistih veliko manj govorijo ko o zapeljivih in nezvestih. Verjamem, žene so že po naravi dobre in plemenite, mi pesniki bomo vedno opevali njih dobrote.«

»Stavim, da ne dobim v Bagdadu niti ene zveste žene,« je rekel kalif. »Ker me pa stvar zanima in ker kljub tvojim pesnim

nisem mogel zaspati, se bom preoblekel in odšel v mesto, da se prepričam, koliko zvestih žen dobim. Vzel bom s seboj najdražjega črnega ogrlica, in če se mi z Alahovo pomočjo posreči najti zvesto ženo, ji jo bom podaril kot nagrado za njeno čednost. Ti pa moraš ostati do jutra v palači. Če ne najdem zveste žene, te dam od desetih jutraj obglaviti za kazen, ker si nalaagal mogočnega kalifa.«

Dva oborožena zamorca sta zastražila prebledelega pesnika.

Kalif je oblekel staro obleko in odšel v mesto, radoveden, kaj doživi.

Začelo se je svitati. V grmovju so zažvižgali kosi, toda pesnik jih ni poslušal s takim veseljem kakor navadno.

V dvorano je stopil kalif.

»Srečo imaš, Ali, ne boš izgubil glave!« je rekel.

Pesnik se je oddahnil.

»Torej se ti je posrečilo najti zvesto ženo?« je vprašal. Njegov glas je od prestanega strahu že zmerom drhtel.

»Ne samo ene,« je vzdihnil kalif, »toda naj ti povem vse, kar sem doživel. Najprej sem prišel k ženi Ahmeda, prodajalca sadja. Rekel sem ji, da prodajam zelenjavo. Prosil sem jo, da si smem pri njej odpočiti. Dolge ure sem si prizadeval, da bi zapeljal lepo ženičko, a uspeha ni bilo. Izpraševala me je, kako uspeva zelenjava in ali bodo melone letos debelejšje ko lani. Kmalu bi bi zaspal ob njenem klepe-

vanja so docela neenaki. Tako n. pr. teče sedanje dodeljevanje mesa do 18. marca, za mast do 25. marca, za kruh do 28. marca, za kavo do 11. aprila in za sir do 30. aprila. Na ta način naj bi se dodelitve najbolj prilagodile razpoložljivim zalogam.

Splošno se na švedskem ceni, da je mčžno le še petino živil kupovati brez nakaznic. Med ta živila spadajo; krumpir, ribe, sardje, sočivje in perutnina. In ravno ta živila napravljajo po izlozbah vtis obija. Vendar so živila marsikomu nedosegljiva zaradi previsoke cene. Najboljše vrste sadja, perutnine in ribjih delikates so v glavnem prihranjene ožemu sloju, ki si prikrbuje razen tega tudi različna racionalna živila na črni borzi. Ohlavlja se sicer zelo trudijo, da bi pobijala črno borzo, vendar jim doslej še ni uspelo, da bi jo zatrla. Dnevnik pogosto prinašajo članke zoper njo, opozarjajo prebivalstvo, napovedujejo vedno nove ukrepe ter navajajo trenutno veljavne cene zakonitnega kupčevanja. Na ta način lahko ljudje, ki kupujejo blago na črni borzi, spoznajo, kako nevarno je njihovo početje, obenem pa tudi, kako jih navijajo njihovi dobavitelji.

Preprosta švedska gospodinjstva najbolj občutijo premajhne obroke kruha. Na mesec prejema posameznik 8 funtov kruha ali 11 funtov moke. To je za družino, kjer je v navadi, da zjutraj jedo kosmiče, h kosilu in večerji pa kruh, nekoliko premalo.

Tudi količine masloč in mesa so tesne. Proizvodnja švedske dežele pač ne zadostuje, da bi krila tekoče potrebe in je treba soči po rezervah iz prejšnjih let. Del mesa se lahko zastavlja zaenkrat samo v konzervah. V bodočnosti je pričakovati občutne omejitve v dodeljevanju mesa in masloč. Sira prejemajo švedi po 125 gramov na mesec, a pogostokrat te količine ni dobiti v trgovini. Jajca so izginila.

Poleg živilskih omejitev se zelo občutijo pomanjkanje premoga in drugega kuriva. Po izkušnjah v doveh prejšnjih zimah so se švedi lanske jesen nekoliko bolje oskrbeli, zlasti z velikimi množinami šote in lesa. Ker pa je bil mraz hud in dolgotrajen, so bile vse zaloge premajhne. V najbolj mraznih tednih sploh ni bilo mogoče dokuriti nekatero stanovanj. Ker je tudi z električnim tokom tesno, ni dovoleno kuriti ob vetrne peči. Zaradi pomanjkanja kuriva so bila ustavljena oskrba s toploto vode. V Stockholmu s se lahko po Novem letu samo enkrat okopal v topli vodi. Tudi na drugih področjih švedskega narodnega življenja se bolj in bolj čutijo posledice vojne. Poročevalec zaključuje: Omejitve življenja, pomanjkanje kuriva, zmanjšane zaloge cigar in cigaret, prometne omejitve prenapolnjeni tramvaj; in marsikaj podobnega — to je vsakdanja slika na švedskem. Čimdalje traja vojna, tem manj se more tudi švedska odtegotati njenim vplivom.

Polja in jezera v pusti

Globoka ravnica med Donavo in Tiso, ki se pričena pri vratih Budimpešte, je najbolj čudna madžarska pokrajina. Tu se družita revščina in bogastvo, puščava in rajski vrt. Nekoč je to bila v celoti bogata pokrajina. Vse kukor pol stoletja, so se tu razprostirali gozdovi, v katerih je imigrelo divjadi. Toda silovita Donava je puljubno menjavala svojo strugo, puščala prazne jarke, da so se osušili, drugič je spet s poplavi napravila cela močvirja in je zalila polja z blatom. Kuman in Madžar sta tod živela še po nomadsko, gonč po širokih pašnikih črede goved in ovac. Odtod sta od nekdaj zajemala Dunaj in Budimpešta svoj velikanski plen za kladivno. Stari prebivalci te pokrajine pa so se gostili z divjačino, se zlasti z obiljem pernat divjadi. Naposled se je le zgodilo, da je človeška roka uravnala Donavi strugo, v katero je odvedla tudi vse stoječe vode. Sekira je začela peti svoj usodno peser. Kmalu so bile izpodjedene tudi korenine in je zagospodoval pesek. Neusmiljeno je priletelo sonce osušilo poslednje ostanke dragocene vlage v tej pokrajini. pripomogel je še večni veter in rast je prenehala. 15. maj 200 m visoko se dvigajo najvišje točke te pokrajine, grčki iz diluvialnega peska in ilovice. Če se je zdela, da je vsa ta pokrajina prekata kakor puščava — in vendar je nad njo spet prišel blagoslov.

Vinogradi, sadovnjaki vrtovi

Nekemu pionirju vrtinarstva je uspelo da so zrasle trte v pesku. Nadaše se in je obneslo gojenje zlatih sadja, drugič spet se je dalo vzgajati sočivje. In tako je v puščavi med Donavo in Tiso začelo kiti novo življenje. Tisecere roke so se zganile in segle po tisočkrat prekletem pesku, ki ni imel pravega lastnika. Prisilile so ga, da je začel rediti tiste rastline, ki so voljne v njem uspevati. Vino, sardje in sočivje je trozvo, ki ga čujeje v Kečkemetu in v drugih mestih te pokrajine, ki so prav za prav vasi, vendar po obsegu tolikšne kakor posamezne svetovne metropole. Mnogo svežega sadja gre odtod v Budimpešto in na tuje. Bolj in bolj se v pusto širijo vrtovi. Nastale so tovarne, kjer predelujejo sočivje in sardje. Ljudje so postali premožni. Kakor Bunjevci v premožni Bački, žive tudi prebivalci pokrajine med Donavo in Tiso v svojih mestnih hišicah in se samo ob času živce podajo na deželo. Tudi Kuman, katerih poteze na obrazu pričajo o azijskih prednikih, radi prepuščajo skrb za obdelavo polja in vrtov svojim delavcem, ki pozimi do mile volje leuati, zato na zdaj s pričetkom pomladi delajo pridno kakor mravlje. Z zgledno pridnostjo in z obiljem otrok si prihranijo lepe denarce, saj je njihova najgorečnejša želja, da si kupijo lasten del puste, ki jo spremenijo orloj za oralom v plodno zemljo in tako postavijo samostojni gospodarji.

Kmetje kot ribiči in vneti gojitelji žab

Življenje med Donavo in Tiso sicer nudi mnogo dobrin, ima pa tudi svoje hude strani. Medtem ko si človek bolj in bolj osvaja peščena tla puste, se vendar dogaja, da zagospoduje vodovje in da se posamezni deli pokrajine vračajo v opustošenost. Zlasti lanske in letošnje zimo so ogromne množine snega in padavin tako močno dvignile reke in potoke, da so je povodenj razlila čez nepregledne poljane in jih opustošila za daljšo dobo. Marsikot se je plodna zemlja spet spremenila v moč-

virja. Daleč se svetlikajo cela jezera. Lanski pomlad je bilo poplavljenih milijon orolov in od tega dveh ni bilo mogoče rešiti 135.000 orolov. Z odpisovanjem davkov se ni vse opravičeno, zato je madžarski ministrar naročil ribiškim strokom, naj preiščejo nastala jezera, ali primerna za ribogojstvo. Kjer so se pogostu obnesli, so že zaplodili ribji zatonci, oblastva so sama nabavila ribiško orodje in bivši kmetovalci se zdaj združeni v ribiške zadruge v delniške družbe. Namesto da bi stopal za plugom, poganja zdaj kmetovalec svoj čoln nad poplavljenjo zemljo. Kjer so po poplavih ostala samo močvirja, ki se v vročem poletju osuše, so kmetje začeli gojiti žabe. V dobi, ko so živila racionalizirana in so izostali tuji pribojški, se je reja žab naravnost imenitno obnesla. Budimpešta se je tako navadila na žabe krake in jih tako dobro plačuje, da so žabe farne postale v pokrajini med Donavo in Tiso pravečata moda.

Studenci — spomeniki puste

Medtem ko poplave prinašajo obilo vodovja, je na drugi strani velikansko pomanjkanje zdrave pitne vode. Na madžarski ravnici je treba pitno vodo črpati iz velike globine. Povsod vidiš značilne vodnjake, ki se kakor krvi željni komarji z dolgimi rilci vbadajo v zemljo. Na žaknet so tri četrtine madžarskih študentov okazne. Zavoju tega je toliko obolenj za kuglarjem. Madžarska zdravstvena oblastva se gotovo zelo prizadeva, da bi izboljšala razmere. Najsi plug in lopata med Donavo in Tiso bolj in bolj preobrazujeta pusto v ravnanske vinograde in sadovnjake, vendar ostane vsakokratni vodnjak tudi pozimi pomnik, da je treba tu še marsikaj storiti za zdravje prebivalstva.

Pesniki o sreči in usodi

Sreča ni lahka zadeva: zelo težko jo je najti v sebi, nemogoče jo je najti drugod. (Chamfort)

Srečen je samo tisti, ki je odvisen od samega sebe in najde vse v samem sebi. (Cicero)

Sreča je le sen, trpljenje je resnično. (Voltaire)

V tvojih prsih so zvezde tvoje usode. (Schiller)

Da le veš si vzeti srečo; kajti tu je sreča vedno! (Goethe)

Krasna je mladost, prekrasna, a zbeži prehitro nam. Hočeš biti srečen? — Bodi! Kaj bo jutri, kdo to ve! (Lodovico Moro)

Vsak izid je božja sodba. (Schiller)

Močni se usodi vdano podvrže, slabši pa s tožbami besno napada, nizkotnež se pa topo čudi, ali pa zblazni in postane zločinec. (Adalbert Stifter)

Kdor je srečen, naj ne želi biti še srečnejši! (Fontane)

Ne poznam večje sreče kakor učiti se. (Petarcan)

Če pridobil bi bogastvo za ves svet, Nikar se ne veselji — to ni nič! Če izgubil bi bogastvo za ves svet, Ne bodi žalosten, saj to ni nič! Bolesi in bridkosti gredo mimo. Pojdi mimo svetá, ker to n. nič! (Anvari Sohelli)

Radio Ljubljana

PONEDELJEK, 30. MARCA 1942-XX.

7.30: Poročila v slovenščini. 7.45: Slovenska glasba. — V odmoru napoved časa. 8.15: Poročila v slovenščini. 12.15: Tris Emona. 12.40: Orkester, vodi dirigent Angelo de Angelis. 13.00: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. 13.15: Poročila v slovenščini. 13.20: Poročila v italijanščini. 13.30: Poročila v slovenščini. 13.40: Poročila v italijanščini. 14.00: Poročila v slovenščini. 14.15: Radijski orkester pod vodstvom dirigenta D. M. Sijanica izvaja operetno glasbo. 14.45: Poročila v slovenščini. 17.15: Koncert Ljubljanskega komornega tria (M. Lipovšek — klavir, A. Dornmel — violina, C. Sedlbauer — čelo). 19.00: Govorimo italijansko — prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Koncert altistke Bogdane Sturm-Stritarjeve (pri klavirju M. Lipovšek). 20.00: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.45: Izbor napovedi z operete »Boccaccio« — Orkester vodi dirigent Gallino. 21.40: Cvet pesmi: glastena parada tekmojočih pevcev za nagrade. 22.10: Koncert violinista Arriga Serattija. 22.45: Poročila v italijanščini.

Obnovite naročnino!